8554 A 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo
Cena 200 lir
Leto XXXIV. Št. 192 (10.104)
TRST, torek, 15. avgusta 1978

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

KRVAV OBRAČUN SOBOTNEGA ATENTATA V LIBANONSKEM GLAVNEM MESTU

Več kot sto petdeset mrtvih in veliko ranjenih pod ruševinami 8-nadstropne stavbe v Bejrutu

V poslopju sta imela sedež tudi dve palestinski organizaciji - Nihče si ni prevzel odgovornosti za atentat - Silovitost eksplozije povečali skladišči orožja in barv v pritličju

BEJRUT — Pod ruševinami osemnadstropnega poslopja v muslimanskem zahodnem delu libanonskega glavnega mesta, ki ga je v noči od sobote na nedeljo razdejala strahovita eksplozija, je po dosedanjih vesteh izgubilo življenje več kot sto petdeset ljudi, več kot petdeset pa je bilo lažje in huje ranjenih. Od leta 1948, ko so prvi palestinski begunci začeli prihajati v Bejrut, je to najhujši atentat, ki je prizadel to bližnjevzhodno središče in ki povečuje tragedijo libanonskega in palestinskega prebivalstva.

V poslopju so bili nekateri uradi «Al Fataha», osrednje organizacije palestinske gverile, ki jo vodi Jaser Arafat, in eden od operativnih sedežev filoraške in radikalne organizacije «Fronte za osvoboditev Palestine», ki nasprotuje zmerni Arafatovi liniji. Poleg teh uradov pa so bila v poslopju še številna zasebna stanovanja, kjer so živeli sami Palestinci.

Tako «Fronta za osvoboditev Palestine» kot «Al Fatah» sta zanikala, da bi bil atentat nov člen v medsebojnih obračunavanjih med samimi Palestinci. To bo verjetno tudi držalo. Kot je izjavil Abul Abbas, vodja «Fronte» je do eksplozije prišlo le uro po sestanku, katerega so se udeležili voditelji FOP, vendar je bilo ubitih okrog štirideset predstavnikov njegove organizacije, ki so ostali v stavbi.

«Al Fatah» pa je pri atentatu izgubil deset ljudi. Kljub temu pa so odpovedali dve srečanji, ki bi se jih morali skupno udeležiti ob drugi obletnici pokola v palestinskem taborišču Tall - El Zaatar. Po mnenju Abbasa, nosi vso odgovornost za atentat Izrael, s svoje strani pa je tudi glasnik PLO obsodil «sioniste in imperialiste», ki izkoriščajo sedanjo tragedijo za poudarjanje nasprotij znotraj palestinske revolucije. Po izrednem sestanku Organizacije za osvoboditev Palestine, ki ga je vodil Arafat, so najavili sestavo posebne preiskovalne komisije, ki naj bi ugotovila odgovornosti. Komisijo bodo sestavljali predstavniki «Fronte», «Al Fataha» in pa «Komande palestinskega oboroženega boja», torej varnostnih oddelkov PLO.

Glede vzrokov atentata se postavljajo različne domneve: obračunavanje med Palestinci, izraelska represalija in pa zgolj naključje. O drugi hipotezi pa so sami palestinski krogi zelo previdni. Tretjo možnost naj bi potrjevalo dejstvo, da sta bili v poslopju skladišči orožja in barv. Prav to naj bi povečalo obseg eksplozije, pri kateri naj bi pa uporabili kar dvesto kilogramov trotila. Prvo domnevo naj bi potrjevala Abbasova izjava, ko je obtožil filosirsko «Ljudsko fronto za osvoboditev Palestine», vendar so pozneje te izjave preklicali.

Ne glede na odgovornosti, pa bo sobotni atentat še povečal napetost tako v libanonskem glavnem mestu in vsej državi kot tudi na celotnem bližnjevzhodnem libanonskem področju. Ni namreč od danes ugotovitev, da rešitev izraelsko - egiptovskega spora pogojuje celoten položaj in mir na Bližnjem vzhodu.

V okviru prizadevanj za rešitev položaja v Bejrutu, kjer so se po nekajdnevnem premirju spet obnovili spopadi med sirskimi četami in kristjansko desnico, je predsednik libanonskega ministrskega sveta Selim Hoss včeraj popoldne odpotoval v Damask, kjer se bo pogovarjal s sirskim predsednikom Asadom in drugimi sirskimi voditelji. Hoss naj bi prinašal «okviren načrt» za obnovitev varnosti v Libanonu. Načrt naj bi tudi predvideval med drugim, da sirske čete za nadaljnjih šest mesecev ostanejo v državi, proti čemur se je odločno izrekel konservativni voditelj Chamoun. (db)

Nekaj kupov ruševin in grozljiv prazen prostor je vse, kar je po sobotnem silovitem atentatu ostalo od osemnadstropnega poslopja v zahodnem delu libanonskega glavnega mesta

Nova izraelska naselja na zasedenih ozemljih?

TEL AVIV — Kot poroča izraelski radio, namerava vlada v Tel Avivu zgraditi pet novih naselij na zasedenem desnem bregu Jordana. Vlada je sicer te vesti zanikala, vendar v primeru, da se izkažejo za resnične, prav gotovo ne bodo prispevale k uspehu bližnjega tristranskega vrha med Sadatom, Beginom in Carterjem v Camp Davidu. Prav v zvezi s tem vrhom je Anis Mansur, Sadatov osebni prijatelj in glavni urednik kairskega dnevnika «Oktober» zapisal, da bi njegov morebiten neuspeh lahko privedel do nove vojne in pri tem dodal: «Upam, da predsednik Carter ni sklical tega vrha samo zato, da vidi, kako propadajo njegove pobude, torej mora imeti tudi konkretne predloge, ko vabi na trojni sestanek.»

Epohalno odkritje za proizvodnjo energije

WASHINGTON — V laboratorijih vseučilišča v Princetonu so zabeležili velik uspeh pri raziskavah, ki zadevajo spojitev določenih atomov. Gre za proces, ki osvobaja ogromne količine energije in ki ga Sonce opravlja dan za dnem že milijarde in milijarde let. To pot se je človeku posrečilo, da je našel pot, kako kontrolirati to velikansko proizvodnjo energije.

Nekontrolirano proizvodnjo energije s spojitvijo atomov je človek že dosegel z vodikovo bombo, ki je neprimerno močnejša od atomske. Sedaj je na vrsti izgradnja reaktorja, ki bo omogočil racionalno pridobivanje te energije.

Predpogoj za kontrolirane reakcije je proizvodnja visokih temperatur. Že pred časom so v Princetonu dosegli temperaturo 25 milijonov stopinj, sedaj pa so baje pri 60 milijonih. Za avtomatično nadaljevanje reakcije v reaktorju je potrebnih okoli 44 milijonov stopinj.

Prednost pridobivanja energije s spojitvijo atomov (devterija in tricija) je v tem, da reakcija ne proizvaja radioaktivnih odpadkov in uporablja surovino, ki je vsem na razpolago: morsko vodo. Toda do elektrarn na tovrsten pogon je še daleč: morda 30 let.

Obleka za novega papeža

V priprave za izvolitev novega papeža sodi tudi šivanje njegove obleke. Ker je kandidatov nad sto, je delo krojača, ki so mu poverili to nalogo, kar se da zahtevno. Kaže, da bo izdelal tri obleke, v treh različnih velikostih, tako da bo z manjšimi ali večjimi popravki obleka pristajala vsakemu od 111 ali 112 kardinalov, kolikor se jih bo udeležilo konklava (Telefoto ANSA)

Pred konklavom

RIM — Od 25. avgusta bo 112 kardinalov (trije bodo iz zdravstvenih razlogov odsotni) zaprtih od znotraj in od zunaj v Sikstinski kapeli na konklavu. Prvo glasovanje — in torej tudi prvi dim — je predvideno za naslednji dan, toda že sedaj volivci novega papeža s skupinskimi srečanji ali plenarnimi zasedanji («kongregacijami») snujejo strategijo in taktiko konklava. Za sedaj gre seveda le za pripravljalne diskusije, na katerih se razni tabori soočajo, preverjajo svojo trdnost in izoblikujejo usmeritve. Kot na vsakem konklavu je treba najprej izbrati vrsto vladavine, ki se zdi najbolj primerna, šele nato pa izbrati človeka, ki naj izbrano linijo najbolje pooseblja.

Preden bi skušali zarisati mapo taborov, ki se bodo soočali v konklavu, in njihovih voditeljev, ne bo odveč opozoriti na nekatere nove značilnosti sedanjega kardinalskega zbora, ki bodo gotovo vplivale tudi na izbiro bodočega papeža.

Prva ugotovitev je, da je številčna teža kurije (se pravi tistih kardinalov, ki živijo v Vatikanu in dejansko vodijo tamkajšnjo vlado) tokrat manjša kot na prejšnjih konklavih. Leta 1963 je labor kurijskih kardinalov imel zelo velik vpliv: na 80 volivcev je bilo kar 32 voditeljev centralnega aparata. Od teh je bilo 10 tujcev, vendar pa močno «romaniziranih» in vezanih na Pacellijevo garnituro, ki jo je poznejša politika Janeza XXIII. spravila v globoko krizo. Sedaj pa je od 115 volivcev samo 27 kurijskih kardinalov, od katerih je Italijanov samo 17. Ker je za papeževo izvolitev potrebna dvetretjinska večina, je jasno, da kurijska skupina nima več številčne možnosti, da bi blokirala izvolitev vsakega kandidata, ki bi ji ne bil po godu. To nikakor ne pomeni, da je ta skupina zgubila ves svoj vpliv, saj so vzvodi oblasti še vedno trdno v njenih rokah. Res pa je tudi, da skupina ni več tako kompaktna: izključitev osemdesetletnikov iz konklava in nova imenovanja kardinalov so jo globoko prenovila ter ji istočasno odvzela zgodovinsko hegemonijo nad papeževo izvolitvijo.

Drugi element, ki ga ne kaže prezreti, je starost. Tudi tu so nova imenovanja in izključitev osemdesetletnikov drastično znižale poprečno starost članov kardinalskega zbora. Stara kurijska skupina (Ottaviani, Confalonieri, Parente, se pravi ljudje, ki so svoj čas v konoklavu vedrili in oblačili), je bila izrinjena iz igre, mnogi drugi pa ji bodo v kratkem sledili. Do leta 1981 bo 14 kardinalov upokojenih, do leta 1986 pa jih bo kar 35 zgubilo volilno pravico. Koliko pa lahko vpliva starostni faktor na izbiro novega papeža? Kot avtonomni faktor najbrž ne vpliva veliko, ima pa svoj pomen, ko gre za izbiro med «kratko» ali «daljšo» vladavino. Ko bi prevladalo načelo, ki se je uveljavilo na prejšnjih konklavih, bi morala petnajstletni vladavini Pavla VI. slediti «kratka», kot je dvajsetletju Pija XII. sledilo petletje Janeza XXIII.

In tretjič še zemljepisni faktor. Prvič v zgodovini pripada polovica kardinalskega zbora izvenevropskim državam. Od 115 volivcev jih je 12 iz Afrike, 15 iz Azije in Avstralije, 19 iz Južne Amerike, 12 iz Severne Amerike in 57 iz Evrope. Nekdaj so geografski kriteriji močno pogojevali konklave, danes pa so stvari bistveno drugačne: govoriti danes o francoskih ali afriških kardinalih kot o volilnem bloku prav gotovo vodi v zgrešeno analizo. Prav tako kot starost ima geografski faktor svojo težo samo združen z drugimi, bolj zapletenimi faktorji v zvezi z usmrtitvijo volivcev in možnimi zavezništvi med različnimi tabori.

Pa poglejmo, kateri so ti tabori. Še prej pa je potrebna premisa: ker je Cerkev kot organizacija tako široka in razčlenjena, je njeno ločevanje v «stranke» mujno le približno in shematično. Treba je tudi upoštevati, da veljajo nekateri kardinali za «napredne» samo v strogo verskih zadevah, ne pa glede širših socialnih vprašanj.

Ob upoštevanju te premise torej lahko nekako ločujemo tri tabore: tabor «naprednih», v katerih pa bi morali ločiti tudi razne «struje», tabor zagovornikov «kontinuitete», t.j. nekakšno sredino, ter tabor «konservativcev».

Začnimo kar pri tretjem, «konservativnem» taboru. Najmočnejšo skupino v njem predstavljajo italijanski kurijski kardinali, vodijo pa jo Oddi, Pericle Felici in rimski glasnik «Opus Dei» (mogočne španske laične organizacije) Pietro Palazzini. Ta skupina je ne samo številčno najmočnejša, ampak tudi najbolj homogena, pa čeprav je, kot smo že videli, zgubila veliko svojega nekdanjega vpliva. Ima pa tudi močne zunanje zaveznike, ki gredo od zahodnih Nemcev Volka in Höffnerja (nemški kardinali so nosilci tudi velike finančne moči), do Italijanov Sirija in Lucianija pa do nekaterih poljskih elementov, kot je n.pr. Woytila. «Konservativci» se zavzemajo za «močnega» papeža, ki naj zagotovi stabilnost cerkveni vladi spričo nevarnosti zaostrovanja na vzhodu. Na konklavu bodo verjetno podpirali desničarskega kandidata, na koncu pa bi lahko zastavili svoj vpliv za izvolitev «centrista», ki bi jim bil najbolj po godu.

Veliki volivec «centristične» skupine je kardinal Benelli, bivši namestnik v vatikanskem državnem tajništvu (zunanjem ministrstvu), sedaj pa nadškof v Firencah. Med svojim dolgim bivanjem v Rimu je navezal čvrste stike s kardinali «tretjega sveta» (ki bodo imeli tokrat odločilno besedo), na samem konklavu pa bi lahko predstavljal vez med «centrom» in «konservativci». Kandidata takega zaveništva bi lahko bila Luciani ali Argentinec Pironio, ko pa bi taki kandidaturi pogoreli, bi se dokončni spopad lahko odvijal med samim Benellijem in «naprednim» kandidatom.

In končno še «napredni» blok, ki ga sestavljajo Montinijevi reformisti ter nekateri «radikalci» tretjega sveta. V tem taboru prevladujejo zagovorniki linije previdnosti: zavzemajo se za nadaljevanje po poti Pavla VI. s previdnimi reformami, ki naj ne povzročajo razkolov v cerkvenem telesu. V tej skupini najdemo močne osebnosti, kot so Italijani Pellegrino, Poma in Pappalardo, ali pa Francoza Villot in pariški nadškof Marty. Kandidat «naprednih» bi utegnil biti bivši turinski nadškof Pellegrino, ko bi ta kandidatura ne prodrla pa bi kompromisno rešitev utegnili najti na imenih Pignedolija (ki bi lahko razpolagal tudi z glasovi Afričanov, Azijcev in Južnoameričanov) ali samega Villota.

GRAZIA GASPARI

KONKLAVA SE BO NAJBRŽ UDELEŽILO SAMO 111 KARDINALOV

Po pogrebu Pavla VI. v polnem teku priprave za izvolitev novega papeža

Grob papeža Montinija je že obiskalo veliko število vernikov

RIM — Kongregacija kardinalov, se pravi tisti organ, ki mora voditi cerkvene posle, dokler ne izvolijo novega papeža, naslednika Pavla VI., je svojo najpomembnejšo nalogo opravila s tem, da je določila datum konklava. Kardinali se še vedno sestajajo, določili so tudi nekaj kongregacij manjšega obsega, v katerih so po trije kardinali, ki morajo izvrševati manj pomembne, a še vedno potrebne naloge.

V nedeljo so kardinali sprejeli člane tujih delegacij, ki so se udeležili papeževega pogreba in ki so včeraj že skoraj vsi odpotovali iz Rima. Včeraj zjutraj so se spet sestali in seja je trajala vse jutro. V kongregaciji kardinalov sodelujejo z vso pravico tudi kardinali, ki so že dopolnili 80 let in ki se ne bodo smeli udeležiti konklava. Kot smo že poročali, bodo 25. avgusta v Siktinsko kapelo zaprli 111 ali 112 kardinalov, čeprav ima volilno pravico 115 cerkvenih knezov, vendar so trije bolni. Gre za 69-letnega ameriškega kardinala Johna Josepha Wrighta, za 77-letnega Valeriana Graciasa in 76-letnega Poljaka Boleslava Filipjaka. Wright in Gracias sta že uradno sporočila, da ne bosta prisotna, prvega so namreč pred dnevi operirali na očeh in ne bo mogel zapustiti bostonske bolnišnice, bombayski škof Gracias pa je dalj časa bolan in se bo prav tako moral odreči konklavu. Kar zadeva poljskega kardinala Filipjaka, ki je bil že dekan vatikanskega sodišča, dopuščajo možnost, da se udeleži konklava nekoliko pozneje, če bo pravočasno okrevad. Filipjak je trenutno v bolnišnici v Poznanu. Omenjajo možnost, da se bo iz zdravstvenih razlogov odpovedal konklavu tudi eden od italijanskih kardinalov.

Tudi včeraj si je večje število vernikov in turistov ogledalo grob Pavla VI. v vatikanskih grobnicah. Spominska plošča iz marmorja je edino znamenje, ki označuje, kje je pokopan papež. Na zidu kapelice so trije zelo lepi reljefi in to je edini okras. V baziliki svetega Petra darujejo na vseh stranskih oltarjih maše zadušnice za pokojnim poglavarjem katoliške cerkve.

Kot določa pravilnik za obdobje med smrtjo enega papeža in izvolitvijo drugega, ki ga je izdelal sam Pavel VI., so zapadli mandati vseh kardinalov, ki vodijo posamezne resorje Svete stolice. Nove voditelje teh resorjev bo moral imenovati novi papež. Svoje funkcije so ohranili samo kardinal kamerleng Villot, ki mora do izvolitve novega poglavarja rimske cerkve upravljati premoženje ter opravljati posvetne naloge Svete stolice. Poleg tega mora sklicati vsak dan kongregacijo kardinalov. Villot bo tudi opravljal nalogo dekana v konklavu, saj sta dekan kot njegov namestnik že dopolnila 80 let in se torej konklava ne bosta udeležila.

Odstopiti je moral tudi državni tajnik, ki je bil kardinal Villot, njegove naloge pa opravlja namestnik državnega tajnika, trenutno msgr. Caprio, ki je zamenjal Benellija, potem ko je slednjega Pavel VI. imenoval za florentinskega nadškofa. (if)

Zaradi velikošmarnih praznikov ne bo jutri v Italiji izšel noben dnevnik. Prihodnja številka Primorskega dnevnika bo zato izšla v četrtek, 17. avgusta.

NEW DELHI — Kot poroča indijska tiskovna agencija, so poplave, ki jih je povzročil silovit monsun, terjale v severnem delu države nad 250 smrtnih žrtev. Obstaja pa tudi nevarnost, da se bodo poplave zaradi močnega deževja razširile in prisilile oblasti, da izselijo nad 6 milijonov ljudi.

Andreotti obišče Španijo

RIM — Predsednik vlade Andreotti bo 5. in 6. septembra uradno obiskal Španijo na povabilo premiera Suareza, ki je bil septembra lani gost italijanske vlade. Poleg dvostranskih odnosov bodo na pogovorih v Madridu obravnavali tudi vprašanje pristopa Španije k Evropski gospodarski skupnosti.

Contreras bo moral pred vojaško sodišče

SANTIAGO DE CHILE — Bivši šef zloglasne čilske politične policije DINA general Manuel Contreras, ki ga v ZDA obtožujejo, da je organiziral umor Orlanda Leteliera, nekdanjega ministra Allendejeve demokratične vlade, se bo moral zagovarjati pred višjim vojaškim sodiščem v okviru preiskave o izginotju 69 ljudi. Obtožili so ga svojci izginulih oseb. Preiskovalni sodnik je izjavil, da za preiskavo ni pristojen, ker je Contreras vojak in je ves primer izročil vojaškemu sodstvu. Contreras je trenutno v hišnem priporu. Čilsko vrhovno sodišče se bo moralo izreči o ameriški zahtevi po njegovi estradikciji.

VČERAJ ZJUTRAJ

Guido Gianettini zapustil zapor

CATANZARO — Tudi tretji glavni obtoženec na procesu zaradi pokola na Trgu Fontana, fašistični časnikar in agent SID, Guido Giannettini, je od včeraj na prostosti, ker je potekel rok preventivnega pripora. Natanko štiri leta po njegovi aretaciji, je Giannettini včeraj v spremstvu branilca zapustil zapor v Catanzaru in takoj povabil številne novinarje na tiskovno konferenco, ki jo je imel v mestnem hotelu, v katerem bo začasno prebival.

Na tiskovni konferenci je fašistični časnikar, ki je obtožen pokola, prevratniške dejavnosti in organizacije neuspelega bega Frede in Venture iz zapora v Monzi, izjavil novinarjem, da je povsem nedolžen in «da ga italijanska država in določeni politični krogi po krivem preganjajo». Izjavil je tudi da je zgledno opravil poklic tajnega agenta SID in naloge, ki so mu jih nadali predstojniki. Na koncu je izrazil prepričanje da se ne bo več vrnil v zapor.

PO KRVAVIH SPOPADIH PREJŠNJIH DNI

V mnogih iranskih mestih še vedno vlada napetost

V Teheranu močna eksplozija razdejala restavracijo in terjala 40 ranjenih

TEHERAN — Kljub temu, da so v državi izbruhnili hudi spopadi, ki so po neuradnih vesteh terjali dvajset mrtvih, je iranski šah Reza Pahlavi trdno odločen nadaljevati pot, ki si jo je sam začrtal, to je pod krinko lažne demokracije utrditi lastno diktaturo. Kot je znano, se temu šahovemu načrtu že več let upirajo opozicijske stranke, v zadnjih dneh pa je odločno stališče proti temu zavzela tudi zelo številna verska muslimanska skupina, ki je posebno močna v mestu Isfahan in v ostalih središčih na jugu države.

In prav v Isfahanu vladata še izredno stanje in stroga policijska ura, čeprav ne v nedeljo in ne včeraj ni prišlo do ostrih incidentov med demostranti in vojsko, ki so samo v soboto terjali šest smrtnih žrtev. V nedeljo zvečer pa je močna eksplozija razdejala luksusno restavracijo v središču Teherana in v kateri je bilo ranjenih 40 oseb, ki pripadajo v večini ameriški skupnosti, ki živi v Iranu. In prav Američani so bili tarča napadov v prejšnjih dneh, saj jih predvsem muslimani obtožujejo, da stalno pritiskajo na iransko vlado z namenom, da bi slednja še naprej podpirala interese velikih ameriških družb, ki delujejo predvsem na petrolejskem področju. Omeniti moramo namreč, da se je v zadnjih letih v Iranu naselilo nad 10 tisoč ameriških državljanov.

V diplomatskih krogih zatrjujejo, da bodo prihodnji dnevi odločilni za politično bodočnost Irana, saj Reza Pahlavi ni pripravljen popustiti in upoštevati zahteve muslimanov, kar bi lahko sprožilo v državi splošno ljudsko vstajo, ki bi jo gotovo podprle tudi napredne stranke, ki delujejo v ilegali. Muslimanski voditelj Khomeini, ki živi v izgnanstvu v Iraku, pa je medtem včeraj napovedal nove demonstracije proti šahovemu režimu, ki so od novembra lani povzročile že nad sto smrtnih žrtev. (st)

PO PODPISU MIROVNE POGODBE IN SPORAZUMA O SODELOVANJU Z JAPONSKO

Hua Kuo-feng na državnem obisku v LR Romuniji in v Jugoslaviji

BUKAREŠTA — Predsednik KP Kitajske in predsednik državnega sveta Hua Kuo-feng je včeraj prispel na obisk v LR Romunijo. Obisk bo trajal do 21. avgusta, ko bo Hua Kuo-feng odpotoval v Jugoslavijo, kjer se bo prav tako zadržal na obisku približno teden dni. Kitajski gost bo potem odpotoval na obisk v Teheran.

Kitajski predsednik je doživel ob svojem prihodu v glavno mesto Romunije veličasten sprejem, prav takega kot ga je bil deležen Ceausescu, ko je v maju letos obiskal Peking.

Zunanji blešč ni sicer vedno pravo merilo za ocenjevanje političnih dogodkov, toda prav gotovo lahko trdimo, da je Hua Kuo-fengov prvi obisk v Evropi zelo pomemben. Za Romunijo in Jugoslavijo, ki imata opravka s trdo stvarnostjo v Evropi, ima ta obisk določen pomen v okviru te stvarnosti, za Kitajce pa je brez dvoma še pomembnejši.

LR Kitajska je prav v teh dneh potegnila črto pod enim od svojih najbolj zapletenih računov iz preteklosti: podpisala je mirovno pogodbo in sporazum o sodelovanju z Japonsko. S tem se je sprostila na področju Daljnega vzhoda in sedaj lahko posveča svojo pozornost krepitvi stikov z zunanjim svetom.

Pri tem ne smemo pozabiti, da je zadnji kongres KP Kitajske jasno zarisal smernice kitajskega razvoja: navezati stike z zunanjim svetom, posodobiti kitajsko industrijo in gospodarstvo sploh, okrepiti (tudi tehnično) svoje oborožene sile, razvijati znanost in vede ter jih izkoriščati v prid splošnega kitajskega razvoja. Sporazum z Japonci gre v to smer in tudi prvi direktni stiki z Evropo (čeprav morda še v pretežni meri politični) stremijo koncem koncev prav za tem, se pravi, da si Kitajska utre pot v svet.

Romunija in Jugoslavija morata biti pri vsem tem seveda zelo previdni, da ne bi škodovali dobrim odnosom s Sovjetsko zvezo in z blokom socialističnih držav. Sovjeti so namreč zelo občutljivi za vse, kar se dogaja, posebno na mednarodnem področju, v zvezi s Kitajsko. Kitajci imajo namreč pri vseh svojih prijemih v mednarodni politiki zelo oster odnos do «sovjetskega hegemonizma». Ta pojem se jim je celo posrečilo vključiti v besedilo mirovne pogodbe z Japonsko. Sovjeti jim vračajo milo za drago ter jih obtožujejo hegemonizma v Aziji.

Sedaj pa je na vrsti še vzhodna Evropa. Romunija je imela vedno dobre stike z LR Kitajsko in se ni niti hotela čisto popolnoma vključiti (vojaško in gospodarsko) v sovjetski blok. Jugoslavija pa, kot je znano, pripada velikemu gibanju neuvrščenih.

Paleta Hua Kuo-fengovih razgovorov v Romuniji in Jugoslaviji bo zato prav gotovo zelo pestra. Bolj politična morda v Romuniji, toda precej gospodarska, kar se tiče Jugoslavije. Kitajci, pravijo, se zanimajo tudi za izdelke jugoslovanske vojne industrije in v Jugoslaviji se vrstijo delegacije gospodarskih in drugih strokovnjakov. Potem pa je še vprašanje stikov s komunisti v zahodni Evropi, ki imajo znani odnos do KP SZ in kjer Jugoslavija igra precejšnjo vlogo, pa vprašanje Albanije in druga.

Potek razgovorov v Bukarešti in potem v Beogradu bo prav gotovo precej pomenil za nadaljnja dogajanja v Evropi. (vk)

PO VELIKOŠMARNEM PREMIRJU

V prihodnjih dneh odločilna pogajanja za rešitev deželne in občinske krize

Rešitev vprašanja deželnega odbora naj bi pogojevala tudi sestavo občinskega upravnega organa

Včerajšnja kronika ne beleži nič novega na tržaškem političnem prizorišču, sicer pa ni tega nihče pričakoval, saj so si tudi politični predstavniki privoščili kratek oddih po dolgi vrsti posvetovanj in pogajanj, da bi našli najorimernejšo rešitev za sestavo nove občinske vlade, ki je tako potrebna za reševanje številnih občutenih problemov Trsta.

Po dolgem kontaktiranju med skupino z relativno večino in krščansko demokracijo, je slednja jasno izrazila pripravljenost podpirati dejavnost enobarvnega odbora, ki bi ga sestavljali predstavniki Liste per Trieste in na ta način zagotovili delovanje občine ter preprečili komisarsko upravo. Predstavniki Liste per Trieste pa niso pristali na ta predlog in se odpovedali nadaljnjim stikom z drugimi političnimi silami, istočasno pa je župan Cecovini napovedal, da bo na prihodnji seji, ki bo 22. avgusta, vrnil raziskovalni mandat. Tako bo treba na prihodnji seji ponovno voliti novega župana, zelo malo pa je verjetno, da bo prišlo do njegove izvolitve. Sejo bi morali zato odložiti na prve dni septembra, ko bo obstajalo več možnosti za dosego sporazuma, posebno v primeru, da bi se medtem našla rešitev za sestavo deželnega odbora.

Če je torej položaj na občini vse prej kot jasen, je tudi vprašanje sestave deželnega odbora na mrtvi točki, pa čeprav je od volitev minil že poldrugi mesec. Kljub temu, da ni prišlo na deželni ravni do takšnega političnega preobrata, kot ga beležimo v tržaškem političnem življenju, je pa nemogoče, da bi se v deželni skupščini obnovila tista večinska koalicija med KD, PSDI in PRI, ki je vladala v tretji mandatni dobi, ker je na junijskih volitvah izgubila dve svetovalski mesti in torej absolutno večino.

V ospredju zapletene debate v fazi preverjanj stališč se zato nadaljuje ostra polemika med KD in KPI. Demokristjani namreč odločno vztrajajo na svojih stališčih in poudarjajo, da niso pripravljeni deliti oblasti s komunisti v nobenem primeru; zanje še vedno velja prvotni predlog o politiki soočanja, ki naj bi privedla do programskega sporazuma. KPI pa je s svoje strani za sestavo deželnega odbora demokratične enotnosti z neposrednim sodelovanjem komunistov. Ta predlog utemeljuje z dejstvom, da se dežela nahaja v hudi družbenogospodarski krizi, ki zahteva skupen napor vseh demokratičnih sil ustavnega loka, da bi se našla primerna rešitev vsem številnim problemom, ki gredo od obnove potresnega območja ter izvajanja osimskih sporazumov, pa do družbenogospodarskega preporoda naše dežele. Istočasno so tudi proti vsakršni začasni rešitvi in zahtevajo, da mora KD opustiti vsako diskriminacijo do stranke, ki je druga najmočnejša v deželi.

Vsekakor pa se bodo posvetovanja nadaljevala po velikošmarnem premirju. Deželni svet se bo ponovno sestal v torek, 29. avgusta, na dnevnem redu pa bo prav izvolitev deželnega odbora. Upati je, da bodo našle stranke do tega dne ustrezno rešitev temu vprašanju, ker se bo odbor moral takoj lotiti reševanja številnih velikih problemov, kot prebivalstvo upravičeno pričakuje.

Poseg svetovalcev KPI za nadaljevanje del na cesti na Katinari

Občinski svetovalec Roberto Costa (KPI) in komunistična svetovalka 9. rajonskega sveta Anita Rabbito sta odposlala brzojavko tržaškemu županu, v katerem ga opozarjata na sedanje stanje del na cesti, ki bi morala povezati Ul. Revoltella s Katinaro. Po načrtu bi morali cesto dograditi konec prihodnjega leta, kaže pa, da se bo vse skupaj zavleklo preko tega termina zaradi finančnih težav podjetja, ki ima dela v zakupu. Takšno stanje seveda povzroča velike težave krajevnemu prebivalstvu, zaradi česar se komunistična svetovalca obračata na župana, da bi čim prej razčistil odnose s tem podjetjem, da bi se dela lahko nadaljevala.

Uradi Slovenske prosvetne zveze bodo poslovali do 2. septembra 1978 od 8. do 14. ure ter ob sredah in petkih tudi od 17. do 19. ure.

RAVNATELJSTVO SLOVENSKEGA DIJAŠKEGA DOMA «SREČKO KOSOVEL»

v Trstu, Campo S. Luigi 11, tel. 573141, sporoča, da je odprto vpisovanje gojencev za naslednje šolsko leto 1978/79 in sicer vsak dan od 9. do 13. ure.

ZANIMIVA KULTURNA PRIREDITEV V OKVIRU KMEČKEGA TABORA

Občine in Dobrova navezale stike

V nedeljo nastopila zbor in folklorna skupina društva Dolomiti iz Dobrove pri Ljubljani, včeraj pa zanimiva okrogla miza o zadružništvu v duhu Osima

Openska otroška folklorna skupina

Kmečki tabor je že vrsto let obvezen shod tistih, ki kljub vedno slabšim pogojem požrtvovalno vztrajajo na svoji zemlji, jo z ljubeznijo in napori obdelujejo in jo s tem ohranijo in varujejo, kot so jo varovali dolga stoletja pred brezvestno požrešnostjo tujcev. Pravo srečanje bo danes, na veliki šmaren, kot je običaj, čeprav je tabor odprl svoja vrata že v soboto z otvoritveno svečanostjo, v nedeljo s kulturnim obiskom zbora in folklorne skupine iz Dobrove pri Ljubljani, včeraj pa z okroglo mizo o vlogi zadružništva pri razvoju sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo v duhu osimskih sporazumov, to je izredno aktualno temo, ki ji bo treba posvetiti še veliko pozornosti. Vse prepočasi namreč ideja zadružništva prodira v zavest naše skupnosti in vse prepočasi se tudi uresničujejo tiste redke pobude, ki so se sprožile v zadnjih letih na tem področju. Ta ugotovitev je bila tudi osnovna poanta sinočnje okrogle mize, ki je zadružništvo osvetlila v luči možnosti in perspektiv, ki se ponujajo z novo stvarnostjo, nastalo po podpisu sporazumov med Italijo in Jugoslavijo. O zaključkih te razprave bomo še poročali.

Nad vse pester, zanimiv in izviren je bil nedeljski del letošnjega Kmečkega tabora. Posvečen je bil kulturi. Letos je imelo kulturno srečanje še poseben značaj in pomen. S pesmijo in plesom je prišla na obisk v naše kraje večja skupina članov kulturnoprosvetnega društva «Dolomiti» iz Dobrove pri Ljubljani, ki je pred nedavnim navezala tesne prijateljske stike z openskim prosvetnim društvom «Tabor», soprirediteljem tudi letošnjega Kmečkega tabora.

Nedeljski obisk je torej dejansko zasadil korenine nadaljnjega sodelovanja med našim zamejskim in društvom iz matične domovine, kar predstavlja ne le nov prispevek k zbliževanju med ljudmi, ustvarjanju novih prijateljstev in vzajemnem kulturnem oplajanju ob tako prepričljivih in neposrednih oblikah kulturnega izražanja, kot so pesem in ples, temveč tudi dragocen prispevek pri enotnosti slovenskega kulturnega prostora. To so v svojih pozdravnih nagovorih poudarili tajnica gostujočega društva Lidija Zadnikar, predstavnik Kmetijske zadruge Alojz Markovic, predsednica openskega društva Stanka Hrovatinova in tajnik SPZ Dušan Kalc.

Društvo «Tabor» je svoje goste pozdravilo še na drug, zelo ljubek način. Otroška folklorna skupina, ki jo vodi Stojan Petaros, je s spletom belokranjskih plesov namreč odprla kulturno prireditev, ob zaključku pa so deklice te skupine podarile rdeče nagelne plesalcem gostujoče folklorne skupine, ki jo vodi Darko Kuntarič. Le-ta se je predstavila z gorenjskimi, prekmurskimi in belokranjskimi plesi, vmes pa je mešani pevski zbor, ki ga vodi Lidija Pavlica in ki deluje od decembra lani, zapel vrsto narodnih in umetnih pesmi. Pevci in plesalci društva, ki bo prihodnje leto proslavljalo 80-letnico obstoja in ki ima zelo razvito dejavnost, so navdušili številno občinstvo, ki se je po tem nastopu zaradi muhastega vremena žal kmalu nekoliko razredčilo.

Današnji spored obsega ob 18. uri nastop godbe iz Brega in Tržaškega narodnega ansambla ter zvečer ples z ansamblom The Lords. Jutri pa je na sporedu predavanje o gobah.

PO OBILNIH NEDELJSKIH PLOHAH IN VETRU

Veliki šmaren v znaku neodločenosti med lepim sončnim in kislim vremenom

Vremenoslovci predvidevajo znatno izboljšanje - Številni prazniki v mestu in okolici

Kislo vreme je zagodlo vsem, ki so si želeli preživeti na sončnih domačih plažah te velikošmarne praznike. Mrzel veter in občasne plohe so prisilili Tržačane, ki se še niso odpravili na počitnice, da so poiskali v omarah suknje, volnene jopiče, dežne plašče, da bi tako kljubovali valu nestanovitnega vremena. Obala, kjer se je pretekle «weekende» kar trlo ljudi in avtomobilov, je bila v nedeljo in včeraj popolnoma prazna, posledica tega pa je bil tudi povsem tekoč promet po obalni in po drugih cestah naše pokrajine. Prav tako ni bilo na mejnih prehodih z Jugoslavijo običajnih dolgih kolon vozil, namenjenih v Istro in v Dalmacijo.

Številni turisti, ki so se v nedeljo pomudili v našem mestu, so si zaradi neprijetnega vremena najraje obiskali številne turistične točke, kot so Miramarski grad in Grad sv. Justa, kjer so si lahko ogledali razstavo «Trst z nasmehom» in razstavo zakladov vzhodnih verskih skupnosti, mnogi pa so se pomudili na Krasu, med njihovim izletom pa je bil skoraj obvezen ogled jame pri Briščikih.

Slabo vreme je zagodlo prirediteljem raznih praznikov v mestu in okolici. Na jubilejnem Kmečkem taboru je bilo kljub temu mnogo ljudi, tako da so najbolj vneti zaplesali zvečer kar pod dežjem in dežnikom. Ploha se ni usmilila niti tradicionalne šagre sardele na pomolu Pescheria in športnega praznika Zarje v Bazovici, organizatorji pa upajo, da bo vsaj danes vreme prijetnejše in da bo zvabilo na prireditvene prostore vse več obiskovalcev.

V noči med nedeljo in ponedeljkom se je ulila nad pokrajino prava povodenj, saj je v teku noči padlo nad naše kraje kar 2 centimetra padavin. Včeraj se je sicer vreme nekoliko izboljšalo. Skozi sive oblake je spet zasijalo sonce, vendar zaradi vetra, čigar posamezni sunki so dosegli hitrost tudi nad 50 km na uro, je bilo še vedno mrzlo: živosrebrni stolpec se ni namreč dvignil nad črto 20 stopinj.

Predvidevanja vremenoslovcev za veliki šmaren so kljub temu optimistična. Predvidevajo namreč, da bo jutri zajel naše kraje val visokega zračnega pritiska s soncem, vreme pa naj bi se spet poslabšalo v sredo in v četrtek.

Večina tržaških trgovcev je izkoristila praznike za dopust, tako da je bilo včeraj, kljub temu, da je bil dan pred praznikom, večina trgoviin zaprtih, povešene rolete pa so imeli tudi številni bari, kavarne in gostilne, kar je povzročilo med prebivalstvom nemalo preglavic.

Danes se bodo nadaljevali številni prazniki na Općinah, v Bazovici in na Nabrežju. Poleg tega bo na Repentabru že tradicionalni velikošmarni romarski shod; tak shod bo tudi v Starih Miljah, udeležil pa se ga bo tudi tržaški škof Bellomi.

Če bodo obveljala predvidevanja vremenoslovcev, bo torej tudi letošnji veliki šmaren podoben prejšnjim: s sonocem, ki bo spet privabilo na plaže številne kopalce, z vrstami avtomobilov na naših cestah in predvsem na mejnih prehodih, ter z ljudmi, ki se bodo trli na raznih velikošmarnih praznikih in prireditvah.

Premraženi turisti v nedeljo na tržaških ulicah

OD 21. AVGUSTA NA UNIVERZI

XIX. mednarodni tečaj o prevozih v EGS

Prihodnji ponedeljek, 21. avgusta, se bo na tržaški univerzi začel 19. mednarodni tečaj o organizaciji prevozov v Evropski gospodarski skupnosti, ki ga organizira tukajšnji Inštitut za proučevanje prometnih vprašanj v EGS. Slovesno odprtje tečaja, ki ga letos organizirajo na temo «Politika prevozov v EGS po dvajsetih letih», bo v glavni dvorani univerze z začetkom ob 9.30. Opoldne bo udeležence tečaja sprejel župan, popoldne pa bo skupen ogled tehničnih naprav v pristanišču in zlasti pomola VII. Predavanja se bodo začela naslednji dan, v torek, 22. avgusta.

● **Zaradi** obrezovanja dreves v Ul. Rossetti bo 17. avgusta prepovedano parkiranje vozil na obeh straneh ulice od 7.30 do 17.30 na odseku od Ul. Redi do Ul. Revoltella in 18. avgusta ob istih urah na odseku od Ul. Revoltella do Trga De Gasperi.

Razpis štipendij za občinske tajnike

Notranji minister je razpisal 520 štipendij, ki bodo nudile možnost obiskovanja raznih tečajev tistim, ki bi želeli postati občinski tajniki.

Interesenti, ki bi se potegovali za štipendijo, morajo dopolniti do 31. marca 1979 21. leto starosti in ob datumu objave razpisa natečaja ne smejo presegati 30 let; v akademskem letu 1978-79 ne sme biti predviden njihov vpoklic pod orožje; imeti morajo diplomo pravne fakultete, ali enakovredno diplomo kake druge šole in navesti morajo vse opravljene izpite in njih ocene.

Prošnje na kolkovanem papirju morajo biti naslovljene na notranjega ministra, izroči pa se jih lahko tudi na prefekturi in sicer do 31. t. m. Vse ostale informacije dobijo interesenti na prefekturi, soba štev. 76.

Jutri proces proti «ugrabiteljem» mlade Madžarke

Jutri bo na tržaškem kazenskem sodišču proces proti trem osumljencem ugrabitve 26-letne madžarske državljanke Eve Edit Vegh. Gre za dokaj nenavaden dogodek, ki je vzbudil precejšnje zanimanje v našem mestu. 7. t.m. se je mlada Madžarka predstavila na tržaški kvesturi in dejala, da so jo tri osebe dva jugoslovanska državljana, Hakija Ganić in Ratko Krivokapić ter italijanska državljanka Emira Marković, ugrabile med letovanjem v Jugoslaviji, jo prepeljale v Italijo in skrile v stanovanju na Greti z namenom, da izsilijo od njenega zaročenca iz Genove 4 milijone lir odkupnine. Policija je trojico aretirala in jutri se bo morala zagovarjati zaradi ugrabitve, čeprav je zgodba mlade Madžarke dokaj nenavadna.

Včeraj so pokopali Erminia Prelessinija

Včeraj dopoldne so na pokopališču pri Sv. Ani pokopali truplo prof. Erminia Prelessinija, ki ga je v noči med torkom in sredo ubil 24-letni Carlo Sturman. Pogrebu so prisostvovali Prelessinijevi sorodniki in nekateri prijatelji.

Medtem pa se nadaljuje preiskava. Agenti letečega oddelka tržaške kvesture so že zaključili z delom in jutri bo načelnik dr. Petrosino poslal snopič aktov namestniku državnega pravdnika dr. Brenciju, ki vodi preiskavo. Policija bo Sturmana prijavila sodišču zaradi namernega umora, medtem ko se baje sodnik nagiba k tezi o nenamernem umoru. Do sestave obtožnice bo torej preteklo še precej časa in preiskovalni sodnik bo moral preveriti številne okoliščine.

ŠPORTNO DRUŠTVO ZARJA — BAZOVICA

PRIREJA DANES, 15. AVGUSTA 1978

ŠPORTNI PRAZNIK

NA VRTU GOSPODARSKE ZADRUGE V BAZOVICI

SPORED:

DANES, 15. avgusta: tekmovanje v polki

od 20. do 24. ure ples z ansambloma THE LORDS in LOJZE FURLAN

Delovali bodo dobro založeni kioski s pijačo in z jedačo

Vabljeni!

Mesečni abonmaji na mestnih avtobusih pomanjkljivo izpolnjeni

V zadnjem času je prišlo v mestnih avtobusih večkrat do neljubih sporekanj med potniki samimi in nadzornim sprevodnikom. Ti so namreč na avtobusih naleteli na osebe, ki so sicer imele pri sebi mesečni abonma, a nepravilno in nepopolno izpolnjen. Nevednost pa vsekakor ni opravičljiva. Da ne bi še dalje prihajalo do podobnih nesporazumov, vodstvo tržaškega konzorcija za prevoze ACT ponovno poudarja, da mora potnik s peresom napisati na abonma svoje ime in svoj priimek in prekrižati ustrezni mesec. Če gre za abonma, ki velja le za eno progo, je treba nujno napisati številko ustrezne proge.

Obenem ustanova ACT sporoča, da so že na nekaterih avtobusih odpravili avtomatske priprave, ki izstavljajo vozovnice, na drugih pa jih še bodo. Gre za proge številka 1, 10, 11, 12, 19, 20, 21, 23 in 36. Zato se v vseh kioskih s časopisi, trafikah in drugih trgovinah, ki nosijo ustrezno oznako, nadaljuje prodaja vozovnic, in ki jih bodo potniki na avtobusih le razveljavili.

● **Na šolskem skrbništvu** v sobi št. 14 je zainteresiranim na razpolago seznam premestitev upravnega in poučnega osebja višjih srednjih šol za šolsko leto 1978/79.

«Srednjeevropska omika» zanika

Predstavnik organizacije «Srednjeevropska omika» Paolo Parovel namje v zvezi s člankom, ki smo ga objavili prejšnji petek v našem dnevniku, o srečanju, ki naj bi ga ta organizacija imela s predstavniki koroške neonacistične organizacije Heimatdienst, poslal daljše pismo, v katerem pravi, da je vest, ki jo je objavil avstrijski časopis «Die Presse» neresnična in da jo zato demantirajo, mogoče pa bodo celo sprožili sodni postopek. «Predstavnik Heimatdiensta Feldner je dejansko prišel v Trst,» je rečeno v omenjenem pismu, «vendar kot spremljevalec časnikarja časopisa «Salzburger Volksblatt», in se je tako lahko sestal z našim podpredsednikom Parovelom ter z njim govoril na izključno neformalni in informativni ravni. Med razgovorom, kot lahko potrdijo razne prisotne priče, so se takoj pokazale vse očitne razlike med obema organizacijama, predvsem kar zadeva slovensko vprašanje na Koroškem, v Kanalski dolini, v Furlaniji, na Goriškem in Tržaškem, kjer je «Srednjeevropska omika» prav zaradi svojega antinacionalističnega značaja vselej podpirala in bo še naprej podpirala, kot drugod v alpskih predelih, boje etničnih skupin proti vsakemu nacionalističnemu zatiranju. Glede tržaškega vprašanja smo pojasnili, da se mi borimo za to, da bi preprečili nacionalistično strumentalizacijo tržaškega avtonomizma in da zato ne bomo nikoli sodelovali z nobeno nacionalistično organizacijo. Potem ko smo obrazložili, da Rim načrtno prezira mednarodne pravice Avstrije, Švice, Češkoslovaške in Madžarske glede tržaškega pristanišča, smo pojasnili naša avtonomistična stališča tudi v zvezi z osimskim sporazumom, rekoč, da ne postavljamo v razpravo mejnega vprašanja z Jugoslavijo, temveč vprašanje meje oblasti Rima s Trstom.»

«To stališče, vljudno, a odločno,» je nadalje rečeno v pismu, «se nam je zdelo dovolj, da bi v Heimatdienstu zatrlo vsakršno upanje o sodelovanju s tržaškim avtonomizmom proti Jugoslaviji.

Nekateri izmed tistih, ki vodijo nacionalistične gonje proti celovitosti jugoslovanske federativne države, so najbrž upali, da se da vzpostaviti sodelovanje z nekaterimi bolj negotovimi avtonomističnimi skupinami. Od tu poskus, da bi nas diskreditirali v očeh same naše baze in od tu izmišljotina na stolpcih «Die Presse» o sodelovanju, ki dejansko ne more obstajati. Objavili so celo fraze o nekem skupnem komunikeju, ki v resnici ne obstaja. Mednarodna verodostojnost tega vira je zavedla številne organe tiska, da so v dobri veri sprejeli to neresnično vest in jo tudi zelo kritično ocenili, in s tem je igra popolnoma uspela.»

«Takšno nepošteno politično vedenje je treba najodločneje obsoditi,» se zaključuje pismo, «čeprav se škode, ki jo je povzročilo, ne bo dalo več v celoti popraviti.»

S pismom nam je «Srednjeevropska omika» poslala fotokopijo demantija, ki so ga poslali ravnatelju dunajskega «Die Presse».

* * *

Iz pisma je razvidno, da se je vodja koroškega nacističnega Heimatdiensta sestal v Trstu s tržaškim predstavnikom gibanja «Srednjeevropska omika». V tej zvezi jemljemo na znanje izjavo g. Parovela v imenu gibanja, da nacistični Heimatdienst ne more računati na protijugoslovansk sodelovanje s tržaškim avtonomizmom. Prav tako jemljemo na znanje izjavo, da gibanje «Srednjeevropska omika» podpira boje etničnih manjšin alpskega loka proti vsakršnemu nacionalističnemu zatiranju. To pa seveda ne izključuje našega prepričanja, da vsakršno delovanje na preživelih konceptih starega avstrijakantstva lahko predstavlja osnovo za povezovanje najrazličnejših teženj, ki ne upoštevajo zgodovinskega razvoja in današnje srednjeevropske stvarnosti.

Padec ali prometna nesreča?

Predsinočnjim se je na Općinah ponesrečil 75-letni Giovanni Colomba iz Ul. Di Biagio 3. Malo pred polnočjo so ga z rešilcem Rdečega križa prepeljali v glavno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v 60 dneh zaradi zloma desne stegnenice in udarcev v glavo. Sam je bil zelo zmeden in je izjavil, da ga je povozil avto, ki se je po nesreči oddaljil. Vendar pa preiskovalci ne verjamejo celotni njegovi verziji, saj obstaja možnost, da je Colomba sam padel.

Izleti

SPDT prireja v nedeljo, 27. avgusta, avtobusni izlet v Ribčev laz ob Bohinjskem jezeru na osrednjo proslavo 200-letnice prvega pristopa na Triglav. Vpisovanje na sedežu ZSSDI vsak dan od 11. do 12. ure.

Združenje Union namerava prirediti naslednje izlete: 20. avgusta: z motorno ladjo v Rovinj in v Škofjo Loko - Železnike; 27. avgusta: enodnevni izlet v Bohinj (Ribčev laz) in v Avstrijo na Vrbsko jezero (Celovec) preko Ljubelja. Informacije in prijave na sedežu združenja v Ul. Valdirivo 30, tel. 64459 vsak delavnik razen ponedeljka od 10.30 do 12.00 in od 17.00 do 19.30, ob četrtkih od 17.00 do 19.30, ob sobotah od 10.30 do 12.00.

Včeraj - danes

Danes, TOREK, 15. avgusta
VNEBOVZETJE D. M.
Sonce vzide ob 6.05 in zatone ob 20.14 — Dolžina dneva 14.09 — Luna vzide ob 17.14 in zatone ob 2.29.
Jutri, SREDA, 16. avgusta
ROK

Vreme včeraj: Najvišja dnevna temperatura 23 stopinj, najnižja 15,5, ob 13. uri 23 stopinj, zračni tlak 1018,2 mb ustaljen, vlaga 45-odstotna, nebo skoraj oblačno, padlo je 17,3 mm dežja, veter vzhodnik, severovzhodnik 25 km na uro, morje razgibano, temperatura morja 21 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 14. avgusta 1978 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

RODILI SO SE: Filippo Loseri, Elena Di Martino, Giulio Benedetti, Monica Pittioni, Barbara Duse, Paolo Tomsic, Cristina Richter, Veronica Dagri, Alessandro Freccioni.

UMRLI SO: 86-letna Francesca Perenic vd. Iancer, 62-letni Erminio Prelessini, 80-letni Adolfo Varesano, 71-letna Rosaria Madaro, 53-letni Armando Bisiani, 72-letni Mario Varglien, 58-letni Giovanni Dario, 72-letni Lino Menetto, 64-letni Brenno Ponton, 77-letni Jakob Germek - Germani.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Kolonkovec 10, Lonjerska cesta 172.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. št. 732-627.

V predprazničnih in prazničnih dneh dnevna in nočna služba deluje nepretrgoma od 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovance INAM INADEL, ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, nočni pa na številki 732-627.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Općine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje - Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Mali oglasi

CARLI VIRGILIO sporoča vsem prijateljem in znancem, da je odprl novo prodajalno vseh vrst starih in novih avtomobilov. Na zalogi 500 68 72, 850 68, A 112 72, NSU 1200 72, mercedes 200 D 70, 124 coupè 1600 74, AR 1300 75, 1500 C 66, taunus 1300 73, 128 71, 124 68 in še druge na izbiro. Obiščite nov salon v Ulici Brigata Casale št. 7, tel. 826084.

V DOLINSKI OBČINI prodam dvosobno komfortno stanovanje. Telefonirati na št. 812489 v popoldanskih urah.

PRODAJAM dvosobno stanovanje v bližini supermarketa PAM. Telefonirati 757339.

KUPIM 2., 3., 5. in 6. zvezek Cankarjevih zbranih del (Cankarjeva založba 1951-1959) in naslednje zvezke zbranih del Državne založbe Slovenije: Levstik 1.; Kersnik 3.; Aškerc 1. ter Voranc 1., 3., 4., 5., 6., 7. in 9. Telefon 225304.

ŠVAB KORADO — Assicurazioni Generali — nudi svojim klientom in prijateljem tehnične, popolne in še hitrejše zavarovalne usluge v novem uradu v Trstu, Ul. Genova 14. Tel. 61034-5.

PRODAM FIAT 124 sport coupe v prav dobrem stanju, zaradi vojaške službe. Zainteresirani lahko telefonirajo v večernih urah; od 19. ure naprej na tel. 820591.

PRODAJAMO zazidljivo parcelo v Boljuncu 1600 kv. m. Pisati na: pošta Boršt, potni list A 872892. Ugodna cena.

Kino

Miramarski park — «Luči in zvoki», ob 21.00 «Il sogno imperiale di Miramare» (v italijanščini); ob 22.15 «Der Kaisertraum von Miramar» (v nemščini). Prevoz z motornim čolnom s pomola Audace ob 19.50 in ob 21.20 ter iz Miramara ob 22.15 in ob 23.35.
Ariston 21.30 «Gli uccelli». Režija A. Hitchcock. R. Taylor, S. Pleshette, T. Hedren. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Fenice 16.30 «Flash». J. Dalessandro. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Mignon 15.30—22.15 «Profondo rosso». Režija D. Argento. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Nazionale 17.00 «Chinatown». J. Nicholson.
Grattacielo 17.00 «Il dittatore dello stato libero di Bananas». Woody Allen. Barvni film.
Excelsior 17.00 «La guerra dei robot». A. Sabato, M. Longo.
Cristallo 16.30 «Piedone l'Africano». Bud Spencer, D. Lassander.
Filodrammatico 15.45 — 22.00 «Coppia erotica». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Moderno 16.00 «Il gatto». M. Melato.
Aurora 16.30 «Nell'anno del Signore». N. Manfredi, U. Tognazzi, A. Sordi.
Capitol 16.30 «La squadra speciale dell'ispettore Wenney». D. Watermann. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Vittorio Veneto 15.15 «Tenente Koyak, il caso Nelson è suo». Barvni film.
Ideale 16.30 «Gli uomini della terra dimenticata dal tempo». D. Mc Clure, P. Wayne.
Astra 16.30 «Quel strano cane di papà». Barvni film.

V nedeljo, 20. avgusta t.l.,

ENODNEVNI IZLET V ROVINJ

z motorno ladjo DIONEO.

Informacije in prijave na sedežu Združenja Union.

Prispevajte za

DIJAŠKO MATICO

Prispevki

Za ŠD Mladina iz Križa so prispevali: Emil Sedmak 10.000 lir, Bruno Košuta 5000 lir, Lucijan Sedmak 5000 lir in Jani Komar 10.000 lir.

V počastitev spomina mame Mile Hrovatin darujeta hčerki Anita in Marija 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Općinah.

50-letniki iz Križa darujejo 100.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu in 60.000 lir za mladinsko godbo iz Križa.

V spomin ob smrti nepozabnega moža Viktorija Čuka daruje žena Franka 5000 lir za ŠD Primorec.

ZA SKUPNOST DRUŽINA OPČINE

V spomin na Viktorja Čuka daruje Miro Čuk (Trebče) 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Albine Rustja daruje družina Černjava (Gabrovec 62) 5.000 lir.

V spomin na Justino Ferluga vd. D'Agnolo darujejo Pia Merkù 10.000 lir ter Josip, Mirela in Peter Merkù 20.000 lir.

V spomin na Antonije Gombač darujeta Adrijana in Stanko Skrnjar 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Viktorja Čuka daruje družina Milkovič (Gropada 5) 10.000 lir.

Kolektiv Slovenskega deželnega gospodarskega združenja izreka globoko sožalje svojcem ob nenadni izgubi svojega dolgoletnega in vestnega člana Slavka Krta.

Spokojno je preminila naša draga

MARIJA GODINA

Pogreb bo jutri, 16. avgusta, ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo: sestri, brat, teta, bratranci ter drugi sorodniki

Trst, 15. avgusta 1978

(Občinsko pogrebno podjetje, Ul. Zonta 7/C)

Naznanjamo žalostno vest, da nas je v starosti 77 let zapustil naš dragi mož, oče in stric

JAKOB GERMEK-GERMANI

(GEOMETER)

Pokojnika smo spremili na zadnji poti včeraj, 14. avgusta 1978.

Žalujoči: žena Hermina, sin Sergij, brat Ivan, svakinje in svaki ter drugo sorodstvo

Trst, 15. avgusta 1978

1968 — 1978

S potrtim srcem naznanjamo, da poteče jutri, 16. avgusta, deset let, odkar ni več našega dragega

SLAVKA SANCINA

Starši in bratje ter drugo sorodstvo

Trst, 15. avgusta 1978

AKTUALNO VPRAŠANJE ZA STANOVANJSKE NAJEMNIKE

Kaj določa pravkar izglasovani zakon o «pravičnih stanarinah»

V občinah do 5.000 prebivalcev vse po starem - Zamotan izračun površine in «unitarnih stroškov», osnovnih elementov za določitev «pravične stanarine» v posameznih primerih

Dne 30. julija je stopil v veljavo zakon štev. 392 z dne 7. julija 1978, ki je po 44 letih nanovo uredil vprašanje stanarin in ki je v javnosti bolj poznan kot «zakon o pravičnih stanarinah».

Postopku, po katerem je bil zakon po dolgih pogajanjih in oklevanjih ter po številnih odložitvah vendarle izglasovan, je javno mnenje sledilo z različnimi občutki in pričakovanji, kajti šlo je za dokončno ureditev problema, ki na različne načine tangira interese lastnikov stanovanjskih stavb, najemnikov, gradbenikov in državnih organov. Ali je zakon dober ali slab, bo pokazala prihodnost, njegov obstoj pa bo prav gotovo odpravil marsikatero psihološko rezervo in že zaradi tega pripomogel k hitrejšemu razvoju gradbenih dejavnosti.

V tem sestavku bomo skušali razbolmačiti našim bralcem vsebino in domet novega zakona, ki sestoji kar iz 85 členov. Predvsem naj povemo, da določbe o «pravični stanarini» ne veljajo za stanovanja, ki jih lastniki oddajajo začasno (na primer turistom, študentom itd.), kakor tudi ne za stanovanja, zgrajena na račun države (zanje veljajo tako imenovane «socialne stanarine») in za stanovanja, ki so podvržena disciplini «konvencioniranih gradenj». Prav tako ne veljajo za «vile» in «gradove» (katastrski kategoriji A/8 in A/9) ter za stanovanja v občinah z manj kot 5.000 prebivalci. (Slednje pa samo v primeru, da gre za občine, v katerih se število prebivalcev veča v razmerju, ki ne dosega povprečnega naraščanja prebivalstva v državi). Glede števila prebivalstva se med take občine, namreč med občine z manj kot 5.000 prebivalci, na Tržaškem uvrščata občini Repentabor (leta 1976 797 rezidentov) in Zgonik (1.873 rezidentov), prizadeti občinski upravi pa bosta morali sedaj ugotoviti, kako je z naraščanjem prebivalstva glede na povprečno naraščanje v državi.

V vseh drugih primerih je nova normativa odpravila dosedanjo prakso za določanje višine stanarin. Kar zadeva najemninske pogodbe naj povemo, da bo odslej njihova veljavnost trajala najmanj štiri leta. Če ne bo preklica (šest mesecev pred zapadlostjo), bo pogodba veljala še za nadaljnja štiri leta in tako naprej. To velja za prostore, ki jih najemnik uporablja za stanovanje, za druge prostore (na primer za trgovino) pa so pravila precej različna.

Lastnik bo ob oddaji stanovanja lahko zahteval od najemnika kavcijo, ki pa ne bo smela presegati višine trimesečne stanarine. Konec vsakega leta bo moral lastnik izplačati najemniku legalne obresti na deponirano kavcijo.

Kako določimo najemnino

Glavni problem, ki ga rešuje novi zakon, je seveda problem višine stanarin. Po novem bo ta ne smela presegati 3,85 odstotka najemninske vrednosti oddanega stanovanja. Kako pa določimo najemninsko vrednost nekega stanovanja? Zakonodajalec je pri tem upošteval več dejavnikov in za vsakega določil vrsto količnikov, tako da je izračun «pravične stanarine» v resnici precej zamotana zadeva.

Pa poskusimo razvozlati to uganko: za določitev najemninske vrednosti nekega stanovanja moramo poznati dva elementa: njegovo površino in višino stroškov za njegovo izgradnjo. Če delimo strošek s površino stanovanja izraženo v kvadratnih metrih, dobimo unitarni (ali metrski) strošek, ki ga moramo v mislu zakona upoštevati za določitev najemninske vrednosti.

Pri določanju te vrednosti pa moramo upoštevati popravke, ki jih zakon navaja v dopolnilo omenjenim dispozicijam. Prvi popravki se nanašajo že na določitev stanovanjske površine. Površino stanovanja v smislu novega zakona namreč določimo tako, da izmerimo površino zaprtih prostorov (pri čemer zanemarjamo stene), nato ji dodamo 50 odst. površine morebitne zasebne garaže, 20 odst. površine skupne garaže, 25. odst. površine balkonov, teras, kleti ipd., 15 odst. površine zasebnega vrta (toda pri tem upoštevamo največ površino, ki je enaka površini zaprtih prostorov), ali 10 odst. površine skupnega vrta. Če gre za stanovanje v podstrešju, odbijemo 30 odst. površine, nad katero uporabna višina ne doseže 1,70 m.

Ko smo zdaj dobili «popravljeno» površino stanovanja, moramo vnesti še naslednje popravke: če gre za stanovanje s površino do 46 kv. m, moramo njegovo površino «povečati» s tem, da jo pomnožimo s količnikom 1,20; če gre za stanovanje s površino od 46 do 70 kv. m, jo pomnožimo s količnikom 1,10; pri večjih stanovanjih pa pustimo površino neizpremenjeno. Toda tudi to pravilo ima svojo izjemo: če gre za stanovanje, ki je pomanjkljivo vzdrževano, pustimo površino neizpremenjeno ne glede na razsežnosti stanovanja.

Dejali smo že, da najemninsko vrednost nekega stanovanja dobimo tako, da upoštevamo dva elementa, in sicer njegovo površino, (popravljeno kakor smo videli) in višino stroškov za njegovo izgradnjo. Jasno pa je, da so stroški od primera do primera tudi močno različni. Zato je z zakonom določeno, da znaša unitarni strošek za kvadratni meter pavšalno 250.000 lir (v južni Italiji 225.000 lir). Toda tudi ta unitarni strošek je treba «popraviti» tako, da ga prilagodimo različnim stanovanjem. Če gre za gosposko stanovanje, znesek pomnožimo s količnikom 2,00; za stanovanje v vili velja količnik 1,40; za navadno civilno stanovanje 1,25; za ljudsko stanovanje 0,80; za kmečko stanovanje 0,70; za skromno ljudsko stanovanje pa količnik 0,50.

Ko smo to opravili, vzamemo v poštev demografsko stanje v občini. Tudi za to so v zakonu navedeni razni količniki (od 0,80 za stanovanja v občinah do 10.000 prebivalcev, do 1,20 v občinah z več kot 400.000 prebivalci (glej razpredelnico). Kakor že omenjeno, zakon o pravičnih stanarinah ne velja (vedno) za občine do 5.000 prebivalcev. Unitarni strošek za izgradnjo stanovanja pomnožimo torej z ustreznim količnikom (s pripombo, da za tržaško občino velja količnik 1,10, za Dolino in Devin 0,80 in za Milje 0,90). Merodajni so demografski podatki Osrednjega zavoda za statistiko ISTAT.

In naprej. Sedaj moramo upoštevati serijo količnikov, ki se nanašajo na ubikacijo stanovanja (na kmetijskem območju, v predmestju, zgodovinskem središču mesta itd.). Pri tem moramo ločiti občine v take, ki imajo manj kot 20.000 prebivalcev in take, ki presegajo to število. V občinah prve kategorije gredo količniki od 0,85 do 1,30, v občinah druge kategorije od 0,85 do 1,10. In zopet izjema: če je neko stanovanje v središču mesta ali v periferiji, vendar je izrazito skromnejše od stanovanj v njegovi neposredni bližini, velja v vsakem primeru količnik 0,90.

Nadaljnje popravne količnike moramo upoštevati glede na višino nadstropja, v katerem se posamezno stanovanje nahaja. Ti popravki pa veljajo le za hiše s tremi ali več nadstropji, količniki pa gredo od 0,80 za polkletno stanovanje do 1,20 za stanovanje s teraso na strehi (attico). Če v hiši ni dvigala, so količniki za stanovanja v četrtem ali višjih nadstropjih za spoznanje nižji.

Zakon nadalje navaja dva količnika za zmanjšanje unitarne vrednosti stanovanjske površine glede na njegovo staros . Najprej moramo ugotoviti, katerega leta je bilo stanovanje (ali hiša) zgrajeno ali temeljito obnovljeno. Pri tem prvih šest let ne upoštevamo, nato pa odbijemo 1 odst. vrednosti za vsako nadaljnje leto, in sicer za dobo 15 let, nato pa (eventualno) še po 0,5 odst. za vsako nadaljnje leto, in sicer za dobo 30 let.

Končno so v zakonskem besedilu navedeni trije količniki za upoštevanje karakteristik stanovanja glede na njegovo stopnjo vzdrževanja: če je stanovanje redno vzdrževano, velja količnik 1,00 (vrednost ostane torej neizpremenjena), če je stopnja vzdrževanja «poprečna», velja količnik 0,80, če je stanovanje «slabo» vzdrževano, pa velja količnik 0,60. Ta zadnji količnik (0,60) se uporablja v vsakem primeru, ko v stanovanju ni električne energije, vode ali higienskih naprav.

Za novejše stanovanjske hiše, zgrajene po 31. decembru 1975, bo višina unitarnih stroškov za njihovo izgradnjo določena s posebnimi odloki leto za letom. Odloki bodo objavljeni v uradnem vestniku do 31. marca.

Zakon navaja še razna druga obrobna pravila v zvezi s sklepanjem, obnavljanjem in zapadanjem najemninskih pogodb, v zvezi z ugotavljanjem dejanskega stanja posameznih stanovanj, v zvezi z upoštevanjem izrednih popravljalnih del itd. Važen pa je člen 24, ki določa, da se bodo pravične stanarine višale vsako leto v razmerju 75 odst. poviška, ki ga bo ISTAT ugotovil pri pokazatelju za gibanje življenjskih stroškov.

Na koncu naj še omenimo, da bo odslej stanarina za stanovanje, opremljeno s pohištvom, lahko do 30 odst. višja od stanarine, ki jo bo lastnik lahko zahteval za neopremljeno stanovanje.

* * *

Z golim navajanjem pravil, ki jih prinaša novi zakon, prav gotovo nismo polno ustregli bralcem, ki bi si bili radi na jasnem, kako bo pravzaprav odslej s «pravičnimi stanarinami». Zato bomo skušali v prihodnjih dneh izpopolniti sliko z nekaterimi praktičnimi primeri.

* * *

Potovalni urad Aurora

vabi na naslednje izlete in potovanja:

◆ 3. 9. na **Bled** in na mednarodno vinsko razstavo v **Ljubljano**. Cena 12.000 lir.

◆ 9. in 10. 9. na **Krk**. Cena 25.000 lir.

* * *

◆ OD 27. SEPTEMBRA DO 7. OKTOBRA POTOVANJE NA **KITAJSKO** Z OBISKOM PEKINGA, WUKSIJA IN ŠANGHAJA. CENA 1.175.000 LIR.

* * *

Informacije in vpisovanje pri potovalnem uradu Aurora, Ul. Cicerone 4, tel. 60261.

PIAGGIO

EKSKLUZIVNA PRODAJA
ORIGINALNIH NADOMESTNIH DELOV

«CONCESSIONARIA RÖTL»
TRST
Ul. S. Francesco 46 - Tel. 764127

ciao - bravo - boxer - vespa 50
motocikli in motorji gilera - apecar

KOLIČNIKI ZA DOLOČITEV UNITARNIH STROŠKOV GLEDE NA

VRSTO STANOVANJ		RAZSEŽNOST OBČINE		UBIKACIJO STANOVANJ		VIŠINO NADSTROPJA	
Gosposko (A/1)	2,00	Do	10.000 preb. 0,80	**Občine z več kot 20.000 preb.**		Polkletno stanovanje	0,80
Civilno (A/2)	1,25	Nad	10.000 preb. 0,90	Kmetijska območja	0,85	Pritlično	0,90
Ekonomsko (A/3)	1,05	Nad	50.000 preb. 0,95	Periferija	1,00 (0,90)*	Vmesna in zadnje nadstropje	1,00 (0,95)**
Ljudsko (A/4)	0,80	Nad	100.000 preb. 1,05	Med periferijo in zgodovinskim centrom	1,20 (0,90)*	Stanovanje s teraso (attico)	1,20 (1,10)**
Skromno (A/5)	0,50	Nad	250.000 preb. 1,10	Izbrane lokacije na kmetijskih območjih ali v periferiji	1,20		
Kmečko (A/6)	0,70	Nad	400.000 preb. 1,20	Zgodovinski center	1,30 (0,90)*		
Vila (A/7)	1,40			**Občine z manj kot 20.000 preb.**			
Tipično (A/11)	0,80			Kmetijska območja	0,85		
				Center	1,00 (0,90)*		
				Zgodovinski center	1,10 (0,90)*		

*) Količnik 0,90 velja, če je stanovanje skromnejše od tistih, ki ga obdajajo

**) Manjši količnik velja, če je hiša brez dvigala

V TEKU PRIPRAVE ZA NJENO GRADNJO

Sabotinska cesta bo pripomogla k vsestranskemu razvoju Brd

Jugoslovani in Italijani so se zedinili o gradnji te ceste, ki je predvidena v osimskih sporazumih - Brda bodo postala predmestje Nove Gorice

Brici in tudi drugi prebivalci občine Nova Gorica nestrpno pričakujejo izid italijansko-jugoslovanskih pogajanj o gradnji ceste, ki bi povezovala Novo Gorico z jugoslovanskimi Brdi. Posebna italijansko - jugoslovanska komisija, v kateri so bili poleg strokovnjakov in diplomatov tudi zastopniki sosednjih občin Gorica in Nova Gorica, je namreč v glavnih obrisih že opravila svoje delo. V teku je izdelovanje načrtov in preučujejo tudi posebna mednarodna zakonska pravila o statusu te ceste, ki bo imela poseben pomen. Uporabljali jo bodo samo vozniki, ki bodo šli iz Nove Gorice v Brda in čeprav bo delno potekala po italijanskem ozemlju, ne bo dostopna s tega ozemlja. Gre v našem primeru za nekako ekstrateritorialno cesto, kakršnih je malo v svetu.

Cesta bo dolga nekaj manj kot štiri kilometre, odcepila se bo pri Solkanu, prečkala Sočo po novem mostu, dvignila se bo na pobočje Sabotina po ovinkasti cesti, dosegla italijansko ozemlje nad št. Mavrom v nadmorski višini 215 m, potekala nad zadnjimi hišami št. Mavra in nato spet po 1600 m po italijanskem ozemlju dosegla jugoslovansko ozemlje nad vasjo Podsabotin ter se priključila na briško cestno omrežje pri Humu.

Predsednik novogoriške občinske skupščine Jože Šušmelj in goriški župan Pasquale De Simone sta v teh dneh s tem v zvezi dala intervju tržaški televizijski agenciji Alpe Adria in povedala, da stvari ugodno potekajo ter da bodo do prihodnje pomladi načrti gotovi. Do takrat bo treba tudi najti finansiranje. Ker bo Italija finansirala del ceste, ki bo tekel po italijanskem ozemlju, bo denar prišel iz fondov za izvajanje osimskega sporazuma. Na jugoslovanski strani pa bosta most in cesta veljala približno 12 milijard starih dinarjev.

Če bodo sredstva na razpolago, bodo z gradnjo lahko pričeli že prihodnje leto in nova cesta bi bila tako nared čez dve-tri leta. Kaj bo cesta pomenila za Brice je odveč povedati. Že celih trideset let morajo v Novo Gorico po dolgem ovinku čez Vrhovlje in Plave in napraviti morajo upoštevajoč različno oddaljenost njihovih vasi, od 50 do 70 km za dvosmerno vožnjo. Zaradi tega so se nekatere briške vasi spraznile, kajti na stotine ljudi dela v novogoriških in šempetrskih tovarnah ter se je raje naselilo v Novi Gorici ali njeni neposredni bližini, kot da bi morali vsak dan napraviti tako dolgo pot. Številni delavci se vozijo danes tranzitno po italijanskem ozemlju, vendarle pa tisti, ki imajo popoldansko izmeno, morajo zvečer nazaj skozi Plave, ker so bloki v večernih urah zaprti.

Prav tako so Brda prikrajšana, kar se kulture tiče. Težko je dobiti zdravnika in druge kulturne delavce, precej težav imajo s prevozom kmetijskih pridelkov. Nad dva tisoč vagonov sadja gre letno čez dolg ovinek in to predstavlja veliko gospodarsko škodo. Tudi vse vino znane briške zadružne kleti, ki se prodaja po vsej Sloveniji in Jugoslaviji, mora po ovinkasti poti na trg.

Z novo cesto pa bodo Brda pridobila, ustavilo se bo izseljevanje, itak že visok standard se bo še dvignil, že sedaj je govor, da bodo Brda s svojo komaj nekaj kilometrsko razdaljo postala periferija Nove Gorice. Tu si bodo zgradili svoje nove domačije ne le Brici, ki že napovedujejo svoj povratek, marveč tudi drugi ljudje, ki si želijo živeti daleč od mestnega vrveža, a ne tako daleč, da bi bila vsakdanja pot na delo naporna. Nova cesta bo imela še eno prednost: prevozna bo vedno ob vsakem vremenu. V zimskih mesecih je namreč cesta na Vrhovljah marsikdaj neprevozna zaradi ledu in snega. Brici ne bodo in se ne bodo čutili več odrezani.

Priložnostni poštni žig na kongresu esperantistov

Filatelisti bodo prišli na svoj račun na 12. mednarodni konferenci učiteljev esperanta, ki bo v Gorici v dneh od 19. do 27. avgusta. V nedeljo, 20. avgusta, bo namreč v veži Palace Hotela, kjer bo kongres, odprt poštni urad, kjer bodo uporabljali priložnostni žig. Društvo esperantistov bo za to priliko tiskalo posebna pisma in razglednice na katerih bo narisan isti motiv, ki bo tudi na žigu. V Gorici imamo priložnost, da dobimo posebni poštni žig, zato je ta prilika dobrodošla zbirateljem znamk.

VREMENARJI PREVIDNO MOLČIJO

Dež pozdravil začetek velikošmarnih praznikov

Marsikdo je raje ostal doma - Manj gneče na cestah in za sedaj tudi malo nesreč - Še vedno je potrebna previdnost

Bo veliki šmaren minil v znamenju dežja? Zagotovo ne vedo povedati niti najbolj izkušeni vremenoslovci, kajti vreme je letos res kar se da muhasto in nepredvidljivo. Že mnogokrat so se zmotili, ko so napovedali sončno in toplo vreme, pa je tiste, ki so se na to zanesli, potem presenetil dež in še marsikaj.

Zato z zanesljivostjo lahko poročamo o tem, da je dež že marsikomu skvaril ali po vsaj spremenil načrte, da bo (čeprav v veliki gneči) preživel nekaj dni počitka (če je to sploh počitek) ob morju ali v hribih. Veliki šmaren se je torej začel z dežjem in ne bo pretirano, če zapišemo, da se bo tako vreme nadaljevalo tudi danes in najbrž prihodnje dni. Po razmeroma sončni soboti je bilo pričakovati, da se bo tudi nedelja kopala v soncu. Bilo pa je precej drugače. Tiste, ki so se odpravili na pot, je sredi jutra pozdravil gost dež, ki se je pozneje spremenil v ploho. Potem se je nekoliko posvetilo skozi oblake in upati je bilo, da bo posijalo sonce, ki so si ga želeli predvsem tisoči kopalcev v Gradežu, Lignanu in drugih obmorskih krajih. Marsikoga, ki je nameraval na krajši izlet popoldne je dež prepričal, da je raje ostal doma. Torej ni bilo običajnega bega iz mesta in goriške ulice niso bile bolj prazne, kakor ob drugih praznikih.

Kako je bilo s prometom po glavnih cestah? Na pristojnih mestih pravijo, pa tudi sami smo se lahko prepričali, da ni bilo prevelike gneče, čeprav je bilo na cestah nekoliko več vozil kakor ob drugih praznikih. Zaradi dežja, pa tudi zaradi nenehnih pozivov na previdno vožnjo, hujših nesreč zaenkrat niso zabeležili, in upati je, da bo tako tudi danes in jutri.

Dežja so si najmanj želeli gostinci, ki pa so imeli kljub temu precej polne lokale in pa pobudniki in organizatorji lepega števila poletnih prireditev na odprtem v Gorici in neposredni okolici. Zaradi dežja ni bilo napovedanega slikarskega natečaja «ex tempore» v Podturnu, odpovedati so morali nekatere šagre v okolici. Slabo kaže tudi za današnji ptičji sejem v Gradišču, ki bi ga morali odpreti že v prvih jutranjih urah.

Hujših prometnih nesreč na srečo prvi in drugi dan velikošmarenskih praznikov niso zabeležili, pač pa je bilo nekaj manjših. Na poveljstvu cestne policije so nam sporočili, da so v nedeljo ponoči, okrog 2. ure, posredovali na pokrajinski cesti med Tržičem in Gradežem, kjer je voznik avta 112 A, 22-letni Fernando Miele iz Trsta, izgubil nadzorstvo nad vozilom, ki je končalo vožnjo v obcestnem jarku. Nesreča se je zgodila v samem predmestju Tržiča. Najhuje se je poškodovala, v vozilu so bile poleg voznika še tri odrasle osebe in otrok, 28-letna Gabriella Goruppi iz Trsta, Ul. Giulia 17. Zaradi pretresa možganov in drugih poškodb so jo sprejeli v tržiško bolnišnico s pridržano prognozo, potem pa odredili njen prevoz v oddelek za oživljanje videmske bolnišnice. Dvoletno Desiree Giormaleo so pridržali na opazovanju, medtem ko so ostali potniki utrpeli le lažje poškodbe.

● **Občinski bazeni** na Rojcah bodo danes in jutri odprti po sledečem urniku: danes, 15. avgusta, od 9. do 23. ure; jutri, 16. avgusta, dopoldne zaprto zaradi čiščenja, popoldne odprto od 14. do 23. ure.

Umrl radiolog dr. Rocco Rocco

V soboto je v goriški bolnišnici po krajši bolezni preminil dr. Rocco Rocco, nekdanji primarij radiološkega oddelka goriške bolnišnice. Rodil se je leta 1909 v Motti di Livenza, univerzitetni študij pa je opravil na univerzi v Padovi, kjer je leta 1935 doktoriral iz kirurgije in medicine. Kasneje se je specializiral še v radiologiji. V goriški bolnišnici je bil zaposlen skoraj trideset let. Poleg poklicnega dela se je ukvarjal tudi s številnimi družbeno - političnimi dejavnostmi. Ob vsem tem pa je našel še dovolj časa za pisanje pesmi ter sodelovanje pri strokovnih revijah.

KAJ MENIJO KMETIJSKI IZVEDENCI O SVOJEM DELU

Potrebna je visoka strokovna izobrazba in ljubezen do dela

Najbolj so zaposleni v poletnih mesecih, ko so drugi na dopustu

Poročali smo že, koliko stane zavarovanje vinogradnikov pred točo, danes pa si bomo pobliže ogledali delo izvedencev, ki po nalogu zavarovalnic ocenjujejo nastalo škodo. Kdo je lahko izvedenec za ugotavljanje škode in kakšna izobrazba je za opravljanje tega dela potrebna, nam je povedal gospod Drago, višji inšpektor, ki se je te dni mudil s skupino izvedencev v goriškem hotelu Palace.

— Predvsem velja omeniti, da izvedenci nismo uslužbenci zavarovalnic, kar je tudi pogoj, za kar se da objektivno presojo. Vsak izmed nas ima namreč svoj samostojen poklic in ocenjevanje škode zaradi toče je le občasna, nekakšna honorarna zaposlitev. Kdo lahko opravlja to zahtevno delo? Kmetijski tehniki, geometri, diplomirani agronomi in inženirji.

— *Kako določate odstotek uničenega pridelka?*

— Imamo pač svoj način dela, pa tudi izkušnje nekaj pomenijo. Jaz delam to že kakih trideset let. Pri trtah recimo, nam je za osnovo grozd, ki ga je poškodovala toča. Najprej ugotovimo skupno število jagod, ki bi bile na grozdu, če ne bi bilo toče. Potem preštejemo, koliko jagod manjka, koliko in v kakšni meri so poškodovane in končno ugotovimo še število zdravih jagod. Toča redko kdaj popolnoma uniči pridelek, ko nimamo kaj preštevati! Ko smo tako ugotovili stanje (- odstotkih seveda) na enem grozdu, pregledamo še druge in skušamo napraviti primerjavo. Prav tako upoštevamo tudi grozde, ki jih na trsu ni več, ker jih je ledeno zrno odtrgalo od mladike, vendar nas to ne moti, ker upoštevamo poprečje, da sta na vsaki mladiki dva grozda. Ko smo ugotovili odstotek škode na enem trsu, pregledamo ostale rastline in vrste v vinogradu ter napravimo primerjavo.

— *Delo je precej zahtevno in zamudno?*

— Vsekakor, saj skupina izvedencev (po navadi sta dva) v enem dnevu komajda oceni škodo, ki so jo utrpeli tri ali štirje vinogradniki.

— *Kakšen je nadaljnji postopek?*

— Ko ugotovimo celotno škodo, sestavimo zapisnik, ki ga podpiše tudi zavarovanec. S tem bi bila naša naloga končana.

— *Kaj pa, če se s cenitvijo ne strinja?*

— Taki primeri so zelo redki. Pri pregledu v vinogradu nas navadno spremlja lastnik ali član njegove družine. Že sam način dela ga kmalu prepriča, da skušamo škodo oceniti res najbolj točno. Velikih odstopanj zato ne more biti in zato po navadi nimamo problemov ko zaključimo cenitev. Vendar se tu pa tam le najdejo posamezniki, ki se z ugotovitvami naše komisije ne strinjajo. V takih primerih zavarovanca, ki noče podpisati, opozorimo pismeno, da lahko v roku 5 dni imenuje lastnega izvedenca (na lastne stroške seveda). Zavarovalnica s svoje strani prav tako določi svojega cenilca. Možnosti sta od tu dalje samo dve: prva, da strokovnjaka potrdita ugotovitev prejšnje komisije ali pa da se kako drugače pobotata, druga pa da ne najdeta skupnega jezika. V tem primeru je potrebno imenovanje novega izvedenca, ki dokončno odloči.

— *Je takih primerov mnogo?*

— Prej bi rekel, da jih skoraj ni. Pojavijo se občasno, eden dva vsako leto. Sicer pa preden pošljemo obvestilo, poskusimo kako drugače vplivati na zavarovanca. Skušamo se dogovoriti preko konzorcija itd.

— *Kako se navadno iztečejo taki ugovori?*

— V škodo samega zavarovanca, kajti navadno druga komisija ugotovi manjšo škodo, kakor smo jo bili pripravljeni priznati pri prvi cenitvi.

— *Prav zaradi specifičnosti dela ste pretežni del časa, ki ga namenjate tej dejavnosti daleč od doma. Kako ste nagrajeni?*

— Tu ni nobenih skrivnosti. Honorarje prejemamo vsak od svoje zavarovalnice in to preko skupnega sklada. Ko smo na terenu, dobivamo odškodnino za prenočišče in hrano ter dnevnico. Odškodnina je za vse enaka. Za hrano in prenočišče vo 28.500 lir na dan, dnevnica pa je različna po kategorijah. Od najmanj 22 tisoč lir za začetnike do 46 tisoč lir za izvedence z dolgoletnimi izkušnjami.

— *Kako je urejeno napredovanje?*

— Ni nekega za vse veljavnega pravilnika. Mnogokrat se odloča na osnovi sposobnosti, zavzetosti in tudi razpoložljivosti posameznika. Pri nas je narobe prav to, da nas pokličejo največkrat julija in avgusta, ko se drugi prijetno sončijo ob morju ali kje v hribih. Potem so tu še težave z družino itd.

— *Vsako leto vas najbrž ne pošljejo v iste kraje, tudi toča ne klesti vmeraj na enem mestu. Zato pa imate kar precej izkušenj o kmetovalcih v različnih pokrajinah. Kaj menite o vinogradnikih pri nas?*

— Semkaj radi pridemo, saj imajo zavarovanci zelo korekten odnos do nas in nam v glavnem zaupajo.

— *Kaj je najvažnejše za opravljanje vašega dela?*

— Široko strokovno znanje, ki pa malo pomeni, če ni zraven tudi precej ljubezni do dela.

SKUPNI NASTOP KPI, PSI IN PSDI

V TRŽIČU SE UTRJUJE LEVIČARSKA KOALICIJA

Župana v Ronkah bodo izvolili 27. avgusta

Levičarske stranke v Tržiču potrjujejo, da bodo na ponovni seji občinskega sveta, ki bo v sredo, 23. avgusta, izvolili župana in odbornike, ki bodo odraz koalicije, v kateri bodo komunisti, socialisti in socialdemokrati. V odboru bodo le komunisti in socialisti, socialdemokrati pa bodo podpisali petletni sporazum in bodo vsestransko podprli dvostranski odbor. To kljub temu, da na pokrajinski ravni prihaja na socialdemokrate pritisk s strani demokristjanov, da bi se odpovedali sodelovanju z levico v Tržiču.

Da so se socialdemokrati trdno oprijeli levičarske koalicije je dokaz tudi v tem, da so skupno s socialisti in komunisti obsodili stališča KD in PRI o upravljanju tržiške bolnišnice. KD in PRI sta odpoklicala svoje zastopnike iz upravnega sveta bolnišnice, ker manjkajo v tem nekateri predstavniki. Ni več predsednika, ker je komunist Zanolla moral zaradi sodne prepovedi začasno opustiti izvrševanje javnih funkciji, njegov namestnik, socialdemokrat Tito Leone, pa je pred mesecem dni umrl. Levičarske stranke obsojajo izsiljevanje demokristjanov in republikancev in menijo, da bosta morala novoizvoljena občinska sveta v Tržiču in Ronkah čimprej izvoliti svoje zastopnike v upravni svet bolnišnice in tako bo spet moč izvoliti, že v kratkem, vse člane novega upravnega sveta bolnišnice.

Poleg Tržiča se bo tudi v Ronkah sestal v nedeljo, 27. avgusta, dopoldne, občinski svet, ki je bil izvoljen 25. junija letos. V njem je 16 svetovalcev KPI, 4 PSI in 10 KD. Ohranila se bo koalicija med komunisti in socialisti.

Štiridnevni obisk «Oktoberfesta»

Ob priložnosti tradicionalnega praznika «Oktoberfest» v Muenchnu, priredi društvo «Turismo universitario» iz Vidma, štiridnevni izlet na Bavarsko. Odhod bo 14. septembra. Poleg osrednjih prireditev vsakoletnega praznika, si bodo udeleženci ogledali tudi kulturne in zgodovinske zanimivosti bavarskega glavnega mesta in okolice. Za podrobnejša pojasnila se interesenti lahko obrnejo na urade «Turismo universitario» v Vidmu, na avtobusni postaji. Še posebno opozorilo: število razpoložljivih mest je omejeno.

V soboto v Gorici plavalne tekme

Tudi v mestnem kopališču bodo priredili v soboto, 19. avgusta, poletni praznik, ki bo namenjen predvsem članom združenja «Gorizia Nuoto», in najbolj zvestim obiskovalcem tega kopališča. Ker bodo ob 20. uri plavalne tekme, bodo navadni kopalci morali zapustiti bazen ob 18.30. Lahko sodelujejo na tekmah tudi člani združenja, ki še niso dobili izkaznic.

Telovadnica v Štandrežu kmalu nared

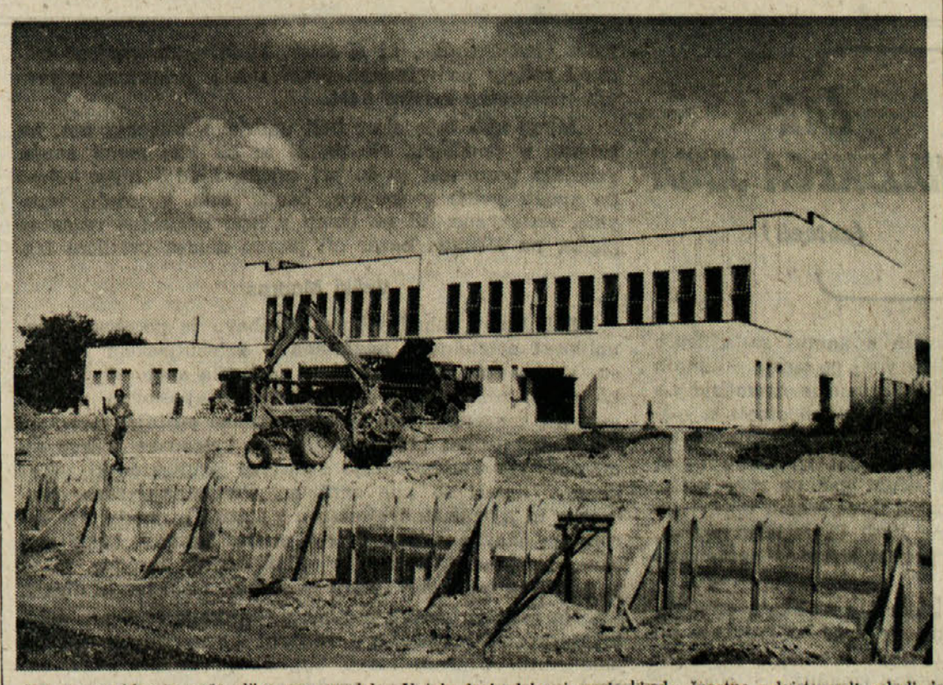

Kot je razvidno iz naše slike, potekajo v Štandrežu zadnja dela na gradbišču telovadnice, ki jo je goriška občinska uprava zgradila za potrebe prebivalcev tega mestnega predela. V teh dneh delavci urejajo zemljišče pred telovadnico. Pravijo, da bodo s temi deli končali že čez nekaj tednov in da bo telovadnica kmalu nared. V njej se bodo športno udejstvovali mladi iz Štandreža in najbrž tudi oni iz bližnjih naselij, kajti telovadnic je v goriškem prostoru malo in so vse že polno zasedene.

Razna obvestila

Prosvetno društvo «Vipava» iz Rupe in s Peči bo pripravilo plesni tečaj. Prijave sprejemajo v Rupi do srede, 16. 8. 1978, Irena Ferlat in Darko Batistič, na Peči pa Mirjam Kovič in Jordan Ožbot.

Sekcija VZPI-ANPI iz Dola in Jamelj bo organizirala v nedeljo, 27. avgusta, družabno popoldne s pričetkom ob 12. uri, na prireditvenem prostoru pri Devetakih. Vabljeni so vsi vaščani Dola in Jamelj.

Kino

Gorica

CORSO 15.15 — 22.00 «Il figlio dello sceicco». T. Milian, B. Svensson. Barvni film.

MODERNISSIMO 15.00—22.00 «Paolo il caldo». G. Giannini. Barvni film.

VITTORIA 15.00—22.00 «Le ragazze pon-pon». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.

VERDI 15.00—22.00 «Marlowe indaga». Robert Mitchum. Barvni film .

Tržič

PRINCIPE 16.00 — 22.00 «Emanuelle, perchè violenza alle donne». Barvni film.

EXCELSIOR 15.00 — 22.00 «Un altro uomo, un'altra donna». Barvni film.

Nova Gorica in okolica

SOČA «Če skače slon čez plot», francoski film ob 18. in 20. uri.

SVOBODA «Težki dnevi podzemlja», francoski film ob 18. in 20. uri.

DESKLE «Dolge ladje», ameriško-jugoslovanski film ob 19.30.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Baldini, Korzo Verdi 57, tel. 2879.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Alla Salute, Ul. C. Cosulich, tel. 72480.

DEŽURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA ZAVODA INAM ZA DANES

Za območje Gorice, Sovodenj in Števerjana — dr. Carlo Venuti, Ul. Manzoni 10, Gorica, tel. 2174.

Za območje Ronk in Doberdoba — dr. G. Pella, Drevored Serenissima, Ronke, tel. 77095.

MLADINSKI ASTRONOMSKI RAZISKOVALNI TABOR NA JAVORNIKU

Navdušenje in zavzetost mladeničev ki so si noč izbrali za delovni dan

Mladeniči iz vse Slovenije so imeli ob sebi strokovnjake in mentorje ter veliko pripomočkov

Ko so se v petek, 4. avgusta, popoldne zbrali mladi raziskovalci prvega astronomskega raziskovalnega tabora v novi osnovni šoli «Janka Premrla - Vojka» v Črnem vrhu nad Idrijo, je bilo slišati vrsto pohvalnih in toplih besed tako organizatorjev in mentorjev tega tabora, kot tudi predstavnikov družbenopolitičnih in strokovnih organizacij, ki so vsi poudarjali pomembnost in uspešnost tega edinstvenega in prvega tovrstnega tabora na Slovenskem. Vsi, od nestorja slovenske astronomije, prof. dr. Frana Dominka, pa podpredsednice idrijske občinske skupščine ter tja do predstavnika «Iskre», ki je tako gmotno kot z aparaturami podprla mlade raziskovalce, so ob prisrčnem slovesu poudarjali zagnanost in koristnost praktičnega raziskovalnega dela, saj bo zagotovo marsikdo izmed udeležencev tabora kasneje kreril na pot znanstvenoraziskovalnega dela.

Ing. Tomaž Škulj je v imenu «Iskre» mladim astronom - amaterjem ob slovesu povedal:

«Živimo v času, ko je znanost v velikem razmahu. Na področju naravoslovja mrzlično pričakujemo novih dognanj. V atomskem svetu fiziki raziskujejo osnovne delce in iščejo proste kvarke, v človeškem svetu se naravoslovci čedalje bolj ukvarjajo s človekom. Vesolje, na drugi strani človeškega sveta, je najteže raziskovati. Svet našega osončja, zvezd, galaksij in jat galaksij nam daje skromne podatke. Do nas prihaja le svetloba, ki jo telesa sevajo ali odbijajo.

«Astronomska opazovanja, ki slonijo na proučevanju te svetlobe, so vselej zanimala človeka. Do mnogih odkritij in spoznanj o vesolju so prišli strastni ljubitelji narave, naravoslovci, astronomi. Čeprav v zadnjem času pomagajo astronomom pri raziskovanju vesolja veliki zrcalni teleskopi, radijski teleskopi, zapletene elektronske naprave, sateliti, vesoljske ladje in računalniki, daje opazovanje nebesnih teles in pojavov s preprostimi astronomskimi opazovalnimi napravami dovolj zanimivih podatkov in raziskovalnih rezultatov.

«Pri Iskri z veseljem pozdravljamo aktivnost in načrte astronomske sekcije pri Prirodoslovnem društvu Slovenije. Želimo, da bi sodelovanje «Iskre» pri letošnjem mladinskem astronomskem raziskovalnem taboru odprlo široke možnosti pri skupnih prizadevanjih za popularizacijo astronomskih raziskav pri mladih raziskovalcih, pri ustanavljanju astronomskih krožkov po šolah in pri vključevanju astronomskih opazovanj v začetni pouk fizike v osnovni šoli in v šolah srednjega usmerjenega izobraževanja.

«Za udeležence astronomskega raziskovalnega tabora smo pripravili knjižico Marijana Prosena: «Astronomski daljnogledi za amaterje in šole», v želji, da bi ljubitelje astronomije seznanili z možnostmi nakupa astronomske opreme, ki jo izdeluje ali posreduje «Iskra», tovarna optičnih in steklopihaških naprav — VEGA, Ljubljana in katera že dolga leta sodeluje z vzhodnonemško tvrdko VEB — Carl Zeiss — Jena. To sodelovanje odpira možnosti široke ponudbe opreme za astronomska opazovanja. Kakovost naprav zadovoljuje amaterje in profesionalne organizacije.

«Dovolite mi — je nadaljeval ing. Škulj — da v imenu «Iskre» izrazim občudovanje delu in uspehu prvega mladinskega astronomskega raziskovalnega tabora na Javorniku.

Nekaj dni pred to zaključno slovesnostjo pa smo bili tudi sami na Javorniku, da bi si na kraju samem, kakih 1200 metrov visoko, ogledali delo mladih astronomov in se z njimi pogovorili tako o taboru, kot o delu in načrtih za prihodnje.

Javornik nad Črnim vrhom pri Idriji je vsekakor idealen kraj za astronomska opazovanja, saj v njegovi bližini ni velikih mest, ki bi motila s svojo svetlobo nočno opazovanje neba, dalje tu ni nikakršnega onesnaženja ozračja in tudi vreme je dokaj stabilno, da ne govorimo o obzorju, ki je dovolj široko in prostrano, saj pravijo, da je z vrha Javornika ob lepem vremenu moč videti na eni strani morje, na drugi pa ljubljansko kotlino.

V Pirnatovem planinskem domu, ko so ga že v začetku tega stoletja tukaj na Javorniku, o katerem piše v Božanski komediji celo Dante, postavili slovenski primorski planinci, smo našli mlade tabornike in njihove mentorje. Že različne astronomske naprave pred domom in gruče okrog njih so nam pričale, da smo prišli prav.

Čeprav je bil dan in to lep in sončen so mladi astronomi, četudi je njihovo delo povezano z nočjo in zvezdami, vseeno pridno delali, saj so opazovali sonce, opravljali osnovne meritve in podobno.

Magister Jurij Šoba, sicer inženir kemije in zaposlen na zavodu SRS za raziskavo materiala, je bil organizacijski vodja tabora. «Strokovni mentor tabora,» nam je povedal, «je diplomirani astronom Marijan Prosen.» Ko smo ga vprašali, kako je prišlo do tega tabora, nam je mgr. Šoba povedal:

«Idejo za astronomski mladinski raziskovalni tabor je dal prof. Pavlovec, predsednik Prirodoslovnega društva Slovenije. Dal je namreč idejo za sodelovanje z gibanjem za posredovanje znanosti mladini. In tako nam je še uspelo, da smo ujeli zadnji vlak pri gibanju znanost mladini in dobili sredstva za tabor na Javorniku.».

Naslednje vprašanje je veljalo udeležencem tabora, njihovemu številu in delu.

«V taboru smo zbrali sedemnajst mladih iz vseh krajev Slovenije. To so učenci zadnjih let osnovne šole in dijaki gimnazij. Tako imamo tukaj zbrane udeležence tabora iz Murske Sobote, Kidričevega, Maribora, Ljubljane, Velenja, Logatca, Kamnika, Idrije, Ajdovščine, Nove Gorice in enega udeleženca celo iz Trsta.»

«Zakaj pa ste izbrali prav Javornik za svoj tabor?» smo se pozanimali dalje.

«Ko smo dobili celestron 14, preveč dober instrument za ljubljansko onesnaženo ozračje, je dal na razpolago opazovalnico v Lomeh pri Črnem vrhu naš član Herman Mikuž. Ker pa so Lome v dolini in je tudi večkrat megla, smo se odločili oditi malo više, na Javornik. Poleg že omenjenega instrumenta celestron 14 nam je mnogo pomagala z instrumenti tudi «Iskra», saj smo od nje dobili na posodo zelo dober instrument, refraktor za astronomsko sledenje zvezd z elektromotorjem, dvojček instrumenta, ki so ga podarili predsedniku Titu, hkrati so nam izdali tudi knjižico Marijana Prosena «Astronomski daljnogledi za amaterje in šole».

«In kako je potekalo vaše delo?»

«Podnevi opazujemo sonce, čemur posvečamo tri ure, popoldne pa imamo obvezen počitek, pred večerjo pa se domenimo, kaj bomo delali ponoči, kajti noč je naš delovni dan. Sicer pa smo si delo razdelili v tri skupine: prva skupina opravlja osnovna opazovanja s preprostimi sredstvi, druga skupina opravlja delo s preprostejšim teleskopom, medtem ko se tretja skupina ukvarja z astrofotografijo. Ker smo doslej in upamo, da bomo tudi poslej imeli lepo vreme, bomo vse naloge tabora zagotovo 100-odstotno izpolnili. Tako smo prvi dve noči zares delali, tja do štirih zjutraj, to se pravi do svita...» je zaključil naš pogovor mgr. Jurij Šoba.

Potem je stekel še pogovor o gradnji bodoče slovenske zvezdarne na Javorniku, toda to je že druga zgodba, kajti zvezde ne gledajo samo z neba, kot smo parafrazirali znani Croninov roman, temveč gledamo mi zvezde s tal že dolga tisočletja in zvezde nam razkrivajo vsak dan in noč svoje skrivnosti ter nam pomagajo spoznavati in razumevati tudi nas same, naš svet in vesolje. In tako je tudi sedemnajst parov mladih oči te dni zamaknjeno zrlo v zvezde in nočno nebo.

DUŠAN ŽELJEZNOV

V NEDELJO, 3. SEPTEMBRA, V METLIKI V BELI KRAJINI

35. obletnica ustanovitve slovenske oficirske šole

Pripravlja se zgodovina partizanske oficirske šole

Dne 3. septembra bo letos v Metliki, na dan, ki je v Beli krajini že po tradiciji namenjen proslavam ob partizanskih praznikih, zopet svečano. Praznovali bomo 35-letni jubilej ustanovitve oficirske šole GŠ NOV in POS. Proslava bo organizacijsko in časovno povezana še s 35-letnim jubilejem ustanovitve SNOB Belokranjske, ki so jo sestavljali pretežno Belokranjci in ki že ima v Beli krajini svojo domicilno pravico.

Oficirska šola pomeni v organizaciji naše narodnoosvobodilne vojske izredno pomembno telo, gre za enoto oziroma ustanovo, ki je prispevala enega bistveno pomembnih deležev k naši zmagi v narodnoosvobodilni borbi.

Ugotovitev, da smo po kapitulaciji stare Jugoslavije začeli svoj narodnoosvobodilni boj tako rekoč praznih rok, brez v naprej pripravljene armade, brez orožja, brez organiziranih drugih služb, potrebnih armadi, poleg tega pa boj po povsem novih partizanskih metodah in načinih, velja seveda tudi za področje starešinskega kadra.

Število starih jugoslovanskih oficirjev, ki so ostali zvesti narodu in njegovi narodnoosvobodilni borbi, je bilo majhno, mnogo premajhno, da bi zapolnili vse praznine v starešinskem sestavu. Velik del oficirjev je bil v jetniških ali koncentracijskih taboriščih. Primer Ljuba Šercerja, heroja iz vrst poklicnih oficirjev, ki je že prvo leto borbe padel v boju z okupatorjem, je svetal primer vključevanja bivših jugoslovanskih oficirjev v narodnoosvobodilno vojsko.

Partizanski način borbe je od vsega začetka prinašal in postavljal pred poveljniški kader naloge, ki jih druge armade v Evropi v glavnem niso poznale, razvijati se je začela povsem nova taktika borbe, nova, kot temu rečemo, borbena doktrina sploh.

Prve male partizanske čete in za njimi odredi in tudi še skupine odredov so bile v glavnem, kar se priprave tiče, prepuščene same sebi. Poskrbeti je bilo treba za pripravo borcev in rabo orožja, za prehrano, za saniteto, za politično izobraževanje itd., pripravljati je bilo treba samostojno načrte za napade, kar so partizanske enote ob začetku še zmogle. Rast in notranja povezanost ter preraščanje prvotno razdrobljenih enot v široko, vedno bolj povezano armado pa je prinašalo vedno težje zahteve tudi na starešinski kader. Nastale so prve brigade, leta 1943 najprej divizije, nato pa še korpusa, vse to je terjalo vsak dan več in bolje pripravljenega poveljniškega kadra vseh vrst in stopenj, to pa je bilo moc napraviti samo s sprotnim in v enotni organizaciji izvedenim šolanjem.

Tako je avgusta 1943 nastala Vojaška šola GŠ NOV in POS, prvi resnično edinstveni primer načina izobraževanja poveljniškega kadra med borbo. Ta šola se je preuredila še isto leto v oficirsko šolo, v ustanovo, ki je izobrazila do konca vojne prek 3000 tečajnikov v 109 tečajih, ki so pripravljali partizanske borce za vodstvene položaje v skladu s potrebami bojevanja: v višjem oficirskem, pehotnem, artilerijskem, radiotelegrafskem, tankovskem, obveščevalnem, politkomisarskem, minerskoinženirskem, višjem intendantskem ter v tečaju za izgradnjo vojaške oblasti. Najsposobnejši borci so se izobrazili v oficirje, sposobne, da so zmagovito dokončali boj z v vseh ozirih neprimerno bolje pripravljenim sovražnikom. Tudi inštruktorji so zrasli iz borbe in ob lastnih izkušnjah.

Oficirska šola je po nemški ofenzivi jeseni 1943 dobila svoje stalno oporišče v Beli krajini: trije tečaji so se namestili v Črnomlju, preostali pa v Metliki. Iz Metlike so spomladi 1944 premestili večino tečajev v njeno okolico med malima belokranjskima vasicama Geršiči in Krivoglavicami zaradi večje varnosti pred napadi sovražnika, zlasti z območja južno od Kolpe. Jeseni pa se je šola zopet vrnila v Metliko.

Šola je v primeru potrebe, in to je bilo zelo pogosto, nastopala tudi kot bojna enota. V borbah je padlo do leta 1945 nad 300 njenih gojencev in inštruktorjev ter drugih vodilnih funkcionarjev.

Oficirske šole pri vseh drugih glavnih štabih skupaj s slovensko so po osvoboditvi postale osnova za današnji razvoj slovenskega vojaškega starešinskega kadra, ki sedaj raste v srednjih in visokih šolah ter se znanstveno razvija še v postdiplomskem študiju. Ta starešinski kader je jedro jugoslovanske vojske, ki slovi kot ena najboljših na svetu.

Letos je bil ustanovljen odbor organizacije borcev vojaškega šolstva NOV in POS (sedež je v Ljubljani, Vrtača št. 11), ki ima najprej nalogo poskrbeti za to, da se dokončno zberejo potrebni podatki in začne pisati zgodovina partizanskega vojaškega šolstva.

Izvrševanje težke in odgovorne naloge se je že začelo. Poleg tega želi odbor prek spominskih svečanosti in drugih oblik dela poživiti borbene tradicije tudi na tem področju. Temu je namenjena tudi letošnja jubilejna proslava v Metliki.

Odbor pričakuje, da se bo v Metliki in v Geršičih, kjer bo odkrita spominska plošča v spomin na delovanje Oficirske šole na tem območju, zbralo okoli 500 bivših tečajnikov in inštruktorjev in prosi vse, ki bodo obiskali proslavo, da se pismeno prijavijo na odborov naslov v Ljubljani. Hkrati z drugimi, ki na proslavo ne bi mogli priti, pa prosi ob tej priložnosti vse, tudi neudeležence na proslavi, da pismeno sporoče podatke o tem, na kakšnem tečaju so sodelovali, kdaj in kje, ter o morebitnih borbah ali drugem pomembnem dogodku ter podatkom dodajo morda še fotografijo s tečaja ali kak drug pomemben predmet, ki lahko pomaga pri pojasnjevanju življenja šole.

D. S.

RADIO TELE-VIZIJA

Torek, 15. avgusta 1978

TRST A

8.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 8.15 Dobro jutro po naše; 9.00 Maša; 9.45 Ritmična glasba; 10.00 Koncert sredi jutra; 10.45 Cicibani telovadijo; 11.05 Vladimir Levstik: «Zapiske Tine Gramontove», nadaljevanka; 11.30 Plošča dneva; 12.15 Glasba po željah; 13.00 Zborovska glasba; 13.20 Od melodije do melodije; 14.05 Mladina na počitnicah; 14.15 Iz jug. glasbenega repertoarja; 15.30 Za dobro diskoteko; 16.30 Otroci, ali veste, da...; 17.00 150-letnica Schubertove smrti; 17.35 Glasbena panorama; 18.00 Ivo Trošt: «Očetova tajnost» — dramatizacija.

KOPER

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 15.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 10.00 Z nami je...; 10.15 Orkester Baiardi; 11.00 Program za mladino; 11.45 Festivalbar; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Plošče; 14.30 Poje Meri Cetinić; 15.00 Program za mladino; 15.30 Orkester Intra; 16.40 Glasbeni spored; 16.45 Orkester Fred-dolini; 17.05 Poslušam, poslušaš; 17.40 Glasbeni notes in tema dneva; 18.00 Ob petih popoldne: Počitniški vrtiljak; 19.00 Glasba po željah; 19.35 Domači pevci domače glasbe; 20.30 Lahka glasba; 21.00 Glasbena fantazija; 21.30 Rock party; 22.00 Program ob 22. uri; 22.30 Komorna glasba; 23.45 Godala.

RADIO 1

8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 Jutranji spored; 8.40 Glasbeni program; 9.00 Glasbeno - govorni spored; 11.30 Glasbena srečanja; 12.05 Vi in jaz; 14.00 Glasbeni spored s Sergiom Agostinijem; 14.30 Roman, poezija in glasba; 15.00 Sredi poletja z nami; 17.00 Radijska priredba: «Una diga sul Pacifico»; 17.40 Italijanske popevke; 18.35 Politične drame; 19.15 Kdo, kdaj, kje; 19.45 Pisana glasba; 20.30 Opereta v pol ure; 21.05 Program za praznični večer; 21.35 Jazz 78; 23.05 Lahko noč, Evropa.

RADIO 2

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 6.00 Glasba za novi dan; 7.55 Drugi del glasbenega jutra; 8.45 Glasbeno - govorni spored z Oraziom Orlandom; 9.32 «I beati Paoli» - nadaljevanka; 10.12 Nekdo govori o sebi; 11.32 Otrok in psihoanaliza: Igra kot terapija; 12.45 Glasbeno - govorni spored; 13.40 Najlepše strani iz glasbenega gledališča; 17.30 Monologi in skeči; 17.55 Glasbeni spored.

LJUBLJANA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 12.00, 15.00, 16.00, 19.00, 20.00 Poročila; 7.20 Rekreacija; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 8.30 Iz naših sporedov; 9.08 Glasbena matineja; 10.05 Počitniško popotovanje od strani do strani; 10.20 Mladi koncertant; 10.40 Vedre note; 11.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.03 Promenadni koncert; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Po domače; 14.20 Obvestila in zabavna glasba; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 V korak z mladimi; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Mozaik zvokov; 18.00 Studio ob 17.; 19.05 Poletni sprehodi z našimi solisti; 20.20 Zabavna glasba; 20.35 Lahko noč, otroci!; 21.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 21.30 Radijska igra; 22.32 Zvočne kaskade; 00.05 Literarni nokturno; 00.15 Popevke se vrstijo.

Sreda, 16. avgusta 1978

TRST A

7.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 15.30, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.05 Prijateljsko iz studia; 9.05 Folklora slovanskih narodov; 9.30 Ljubezenska lirika; 10.05 Koncert; 10.45 Cicibani poslušajo; 11.00 Ljudje in dogodki; 12.00 Smeh najboljše zdravilo; 13.15 Naši zbori; 13.35 Melodije; 14.10 Mladina na počitnicah; 14.20 Prijeten popoldan; 16.30 Otroci pojo; 17.05 Orkestri; 17.25 Glasbena panorama; 18.05 «Poveljnik morja in duš» - enodejanka; 18.45 Za ljubitelje glasbe.

KOPER

7.30, 8.30, 11.30, 12.00, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 9.00 Poskočne; 10. Z nami je; 10.10 Otroški kotiček; 11.45 Festivalbar; 12.05 Glasba po željah; 14.00 O samoupravljanju; 14.10 Plošče; 14.30 Italijanski zbori; 15.00 Literarna oddaja; 15.30 Klavirske skladbe; 16.45 Ansambel La vera Romagna; 17.05 Poslušam, poslušaš; 17.45 Med zamejskimi rojaki; 18.00 Ob šestih popoldne; 19.00 Progresivna glasba; 19.35 Iz naših studiov; 20.30 Lahka glasba; 21.00 Zbori v večeru; 22.00 Jazzovska glasba; 22.30 Glasbeni dnevi v Grožnjanu; 23.45 Glasba za lahko noč.

RADIO 1

7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 7.20 Jutranji spored; 9.00 Dogodki in glasba; 11.30 Stare in nove ljubavne besede; 12.05 in 13.30 Vi in jaz - glasba in beseda; 14.30 Radijska priredba «Junak na sofi»; 15.00 Poletje med nami; 16.40 Plošče; 17.05 Davide Lajolo: «Cromwelski vojščak» - nadaljevanka; 17.15 Popotovanje po svetu v glasbi; 18.05 Nemogoča popotovanja; 18.30 Strnjena opereta; 19.15 Iznajdba, ki ji rečemo plošča; 19.45 Ljubavna drama: Ema in ostali; 22.30 Bi govorili o tem?

RADIO 2

7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 19.30 Poročila; 6.00 in 7.55 Nov dan v glasbi; 8.45 Lahka glasba; 9.32 Radijska priredba «I Beati Paoli»; 10.12 Nekdo govori o sebi: 12.10 Deželne oddaje; 12.45 Ko ješ, ne govoriš; 13.40 Najlepše strani iz odrskega sveta; 15.00 Glasba in poezija; 17.30 Monologi in skeči; 17.55 Pisan glasbeni spored za vse dobe in za vse ljudi.

LJUBLJANA

6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 16.00, 19.00, 20.00 Poročila; 7.20 Rekreacija; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 8.30 Iz naših sporedov; 9.08 Glasbena matineja; 10.05 Pisan svet pravljic in zgodb; 10.20 Igrajo majhni zabavni ansambli; 10.40 Zapojmo pesem; 11.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.03 Po Talijinih poteh; 13.10 Veliki zabavni orkestri; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Pihalne godbe; 14.20 Obvestila in zabavna glasba; 14.30 Priporočajo vam...; 15.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasbeni intermezzo; 16.45 intermezzo; 16.45 Spomini in pisma; 19.05 Iz dela Glasbene mladine Slovenije; 19.30 Slovenska in svetovna zborovska glasba; 20.20 Zabavna glasba; 20.35 Lahko noč, otroci;! 21.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana; 23.20 S festivalov jazza; 00.05 Literarni nokturno; 00.05 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

Torek, 15. avgusta 1978

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

11.00 Maša
11.55 Nabožna oddaja
13.00 Poletni maraton
Veliki sovjetski baleti: Ivan Grozni
13.30 DNEVNIK
18.15 Oči, roke in fantazija
18.45 EMIL: «Na dražbo za nakup», 6. nadalj. po zgodbi A. Lindgren
19.10 «Lone Ranger», risani film
19.20 SILVIA TREH BRESTOV
«Letina za skupnost», serijska nadalj.
19.45 Almanah, Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 LA CADUTA DELLE AQUILE, nadalj.
Smo spomladi 1914. Cesar Franc Jožef se pripravlja na pot in sicer na počitnice. Toda tudi ruski car Nikolaj II. se odpravlja na počitnice. Določil je tudi že datum. Nemški cesar Vilhelm II. bo odšel v Kiel, kjer so velike veslaške tekme in kjer tekmuje njegova jadrnica. Vse se zdi torej normalno. Edini predstavnik cesarskih in kraljevskih družin, ki ima v tem času kaj početi je nadvojda Franc Ferdinand ki namerava na orožne vaje v Bosno, kjer pa ga čaka smrt...
21.35 AVTOMOBILI IN LJUDJE
Prvo nadaljevanje nanizanke nosi naslov «Aristokracija in mehanika»
22.20 Jazzovski koncert
Nastopa National Youth Orkester
Ob koncu DNEVNIK

Drugi kanal

13.00 Dnevnik 2 - OB 13. URI
13.15 Čudovita 50. leta
18.15 *Program za mladino*
Japonska: Morio
18.50 Dnevnik - ŠPORTNE VESTI
19.10 SIMPLICISSIMUS:
«Zaklad», 8. epizoda, po delu Grimmelhausena
19.45 Dnevnik - ODPRTI STUDIO
20.40 DOSSIER
Zaključuje se potovanje «Grandangolo» po največjih mestih po svetu. Danes bomo v Riu de Janeiru. Reportažo je pripravil Paolo Meucci in nam govori o mestu z osmimi milijoni prebivalcev, hkrati pa mesto brez industrije, brez resničnih virov gospodarstva.
21.30 «Ni več čas junakov»
Film, ki ga je režiral Robert Albrich, igrajo Michael Caine, Cliff Robertson, Henry [illegible]
Ob koncu Dnevnik 2 - ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

19.05 OBZORNIK
19.15 DALJNOGLED, otroška oddaja
19.50 *Od vsakega jutra raste dan*
Tokrat bo prenos popularne oddaje iz Nove Gorice
20.30 DNEVNIK
21.00 «Svet brez pohlepa»
oddaja iz ciklusa TROPSKI DEŽEVNI GOZDOVI
21.35 A. Tolstoj:
«Trnova pot», nadalj.
22.55 DNEVNIK
23.10 Glasba takšna in drugačna

Koper

20.30 ODPRTA MEJA
21.00 Otroški kotiček
21.15 DNEVNIK
21.35 Aktualna tema
22.05 ŠAH MAT:
«Neznanka»
23.20 Pregled folklore:
Bosna in Hercegovina

Zagreb

19.15 Severno poletje:
Otok Baffin
19.45 Narodna glasba
21.00 Teme, aktualna oddaja
21.50 Za bolj čisto mesto
22.00 Celovečerni film

ŠVICA

20.00 Poletni večer
20.55 ŠPORTNE VESTI
21.45 ALOHA FROM HAWAI
Spomini na Elvisa Presleya
22.45 «Herold Veliki», film

Sreda, 16. avgusta 1978

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

13.00 Poletni maraton
Veliki sovjetski baleti: Ivan Grozni
13.30 DNEVNIK
18.15 Cirkusi v svetu:
Fotograf v cirkusu
19.15 «Rdeči panter», risanka
19.20 SILVIA TREH BRESTOV
«Boljši svet», serijska nad. Dolga nadaljevanka se nocoj zaključi. Kmetijska zadruga je stvarnost in kmetje preiskušajo kolektivno življenje, z vsemi pozitivnimi in negativnimi posledicami.
19.45 Almanah, Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 «Osem je dovolj»
Film, ki ga je režiral Swackhamer. Gre za dogajanje v ameriški družini, kjer zakonca Bradford imata kar osem otrok v starosti od 8. do 23. leta.
21.35 *Vsakdanja sinjina*
Zgodbe ribičev in sredozemskih rib
22.00 ŠPORTNA SREDA
Kolesarstvo: Svetovno prvenstvo na dirkališču
prenos iz Münchena (evrov.)
Ob koncu DNEVNIK in Vremenska slika

Drugi kanal

13.00 Dnevnik 2 - OB 13. URI
13.15 Knjižna oddaja
18.15 *Program za mladino*
Afriška mladina
18.50 Dnevnik - ŠPORTNE VESTI
19.00 Prenos iz Siene: PALIO
Ob koncu Vremenska slika
19.45 Dnevnik - ODPRTI STUDIO
20.40 COLOMBO:
«Zadnji šah mat»
Poročnik Colombo se loteva nekega umora. Vzdušje je takšno, kot bi šlo za šahovsko partijo, toda v svetovnih merilih, v merilih velikega Fischerja in Spasskega.
22.00 Vabilo:
Claes Oldenburg
Oldenburg spada v vrsto tistih likovnikov, ki najbolje predstavljajo tako imenovani pop-artizem. Je po rodu Šved, toda živi v ZDA.
22.50 Kdo bi bil rad vesel...
Ob koncu Dnevnik 2 - ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

18.50 *Šahovski komentar*
19.20 OBZORNIK
19.35 «Zadnji Mohikanec», mladinski film
Fenimor Cooper je mladinski pisatelj s tematiko Divjega zahoda. Glavni njegovi romani so prevedeni v vse jezike, tudi v slovenščino. Poslednji Mohikanec, Prerija, Lovec na jelene in druga dela iz ciklusa o poglavarju Kožna nogavica, so že davno klasika mladinske literature. Risanka o Poslednjem Mohikancu izhaja prav iz istoimenske Cooperjeve pripovedi.
20.20 Risanka
20.30 DNEVNIK
21.00 Zabavna oddaja:
Hujšanje
21.35 «Leto 1947», dokum. oddaja
22.30 Iz koncertnih dvoran:
Beethoven
23.25 DNEVNIK

Koper

21.00 Otroški kotiček
21.15 DNEVNIK
21.35 «Veliki grešnik»
Film je režiral Siodmak, igrata v njem Gregory Peck in Ava Gardner.
23.20 *Mednarodni miting v lahki atletiki*

Zagreb

19.15 DALJNOGLED
19.45 Popularna glasba
20.58 *Mednarodni atletski miting* prenos iz Švice

ŠVICA

16.00 *Svetovno prvenstvo v konjskih dirkah*
19.15 *Program za mladino*
19.35 Dokumentarec o Laponcih
20.25 ŠPORTNA ODDAJA
20.55 Svet, v katerem živimo:
Pogled v svet zvoka
21.45 Argumenti
22.45 ŠPORTNE VESTI

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Spletke nasprotnikov vas ne smejo spraviti iz tira. Živahna diskusija v družinskem krogu.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Samo z diplomacijo boste dosegli zaželeni cilj. Tudi v ljubezni boste želi dobre uspehe.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Potrebne so odločne poteze za rešitev nekega problema.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Izkoristite pripravljenost neke osebe, da vam nudi pomoč.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Od vaše diskretnosti boste imeli veliko koristi. V ljubezni boste razčistili zapleteno zadevo.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Na delovnem področju boste deležni velikih uspehov. Črv ljubosumnosti vas bo žrl.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Odlično razdobje za ustvarjalno aktivnost. Izkoristite prost večer za ožjo družbo.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Če hočete doseči uspeh na delu, morate biti zavzeti.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Na delovnem področju boste naleteli na velike težave. Treba bo zavihati rokave. Prijetno pismo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Pozabljivost vas utegne spraviti v neprijeten položaj. Srečali boste starega znanca.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Še bodo potrebne žrtve za realizacijo vašega načrta.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Upoštevajte nasvet dobrega sodelavca. Neka simpatija zavzema vedno bolj pomembno mesto.

Emil Frelih

ČAR INDIJSKEGA JUGA

(potopis)

35.

Ženske kuhajo na primitivnih s kamni sestavljenih ognjiščih, s katerih puhti smrdljiv vonj po ognju, kuhanih in prezganih jedeh na loju. Bolehni možje dremljejo an zro brezizrazno predse. Polnagi in čisto goli otroci se ozirajo po ljudeh, v katerih razprtih očeh je razbrati lakoto in bolezen. Ponekod doji mati na izsušenih prsih golega, komaj rojenega otroka, drugi spet ob robu ceste, otroci ali odrasli, vsem na vpogled, brez sramu opravljajo potrebo. Videl sem ležati bolne ljudi in nedaleč vstran, v krpe zavitega z otrplimi trpečimi sragami na obrazu pravkar umrlega starca.

Nedaleč vstran se je po pločnikih potikala suhljata sestradana «svetnica» krava, drugje spet so koracale po sredi ceste in na vseh koncih ovirale promet avtomobilistov, le rikšarji se jim znajo spretno izogniti.

Kakšen paradoks! Kakšni kontrasti stare in moderne Indije!

V nebo vpijoče siromaštvo nedotakljivih je še vedno velik madež Indije, ki si sicer, kljub zakoreninjeni tradiciji religiji podvrženega prebivalstva, prizadeva odpraviti nečloveško krivico kast.

Mimo njih teče sicer bolj umirjeno življenje kot, na primer, v Bombayu. Ne da bi se bil kdo menil zanje, vzbujajo pozornost le še pri tujcih. Ljudje hitijo mimo po svojih poteh v templje, banke, šole, v urade, trgovine, restavrane, ali na potep v lepo negovane razsežne parke, na živahen bazar ali pisano dehteč cvetlični trg.

Veliki Madras

Bolj kot v zahodnjaškem Bombayu je posebnost raznolikosti arhitekture naglašena v vzhodnjaškem Madrasu. Vsaka doba je z izgradnjo zapustila svojo sled; najsi bo mala, nizka prodajalna ali velika poslovna palača, galerija, muzeji, banke, šole, železniške postaje, raznoteri hoteli, bolnišnice, hindujski templji, krščanske cerkve ali mošeje. Vse stavbe nosijo svojstven arhitektonski pečat dobe v kateri so bile zgrajene. Prepletanje stare hindujske in mogulske arhitekture s starim in modernim evropskim stavbarstvom, dajejo mestu čaroben splet mešanice umetnosti, kultur in religij raznih narodov, ki so se borili na tej bogati zemlji za prestiž, bogastvo in oblast.

Na vsakem koraku presenečajo gradnje živahnih arhitektonskih oblik, začenši s trdnjavo svetega Jurija, skupku znamenitih dvornih stavb angleškega imperijskega nadiha, ki segajo v davno zgodovino prvega obdobja angleških trgovskih posegov v Indijo, mimo skromnejših indijskih bivališč in veličastnih hindujskih svetišč, promenadne ploščadi vzdolž plaže Marine, kjer se nahaja največ impozantnih javnih zgradb, vse do najnovejših modernih hotelov zahodnjaškega tipa in orientalskega razkošja v strogem trgovskem središču.

V trdnjavi svetega Jurija, nekdanjem središču živahnega kolonialnega trgovanja, služijo zgodovinske stavbe sedanji napredni indijski državi Tamil Nadu kot administrativno ministrstvo.

Med trdnjavskimi zgradbami vzbuja pozornost Marijina cerkev, ki so jo vzporedno s trdnjavo dogradili leta 1680. Slovi kot najstarejša anglikanska cerkev v Aziji. Mnogi deli zidu so okrašeni z ročno izdelanimi marmornatimi ploščami zgodovinskega pomena. Znameniti so različni kipi guvernerjev, vojakov in misijonarjev. Zelo občudovana je velika oltarna slika Zadnja večerja neznanega avtorja, tembolj ker je zelo podobna sliki Leonarda da Vincija.

V trdnjavskem muzeju je razstavljeno dokumentarno gradivo, ki se nanaša na zgodovino angleške Vzhodnoindijske družbe. Med antikvitetami so matične knjige cerkve sv. Marije, oblačila, kovanci, medalje, kitajski in indijski izdelki in drugi zanimivi zgodovnski predmeti. V posebni dvorani muzeja je na vpogled orožje in strelivo iz obdobja osvajanj.

Na pločniku, ob zunanjem trdnjavskem zidu, je posedalo nekaj žensk in otrok, ki so si tod, vsem na očeh poiskali svoje bedno domovanje. Komaj so me zagledali, že so se stegnile suhljate roke. Hotel sem se jim umakniti čez cesto. Vendar sem moral obstati sredi ceste, ker mi je prometni vrvež prekrižal prehod. Mimo so brzeli avtobusi in biciklistične rikše, katerih vozači so mi z zvonenjem in glasnimi vzkliki ponujali svoje usluge. Takrat so me z vseh strani obkolili otroci, ženske, celo enonogi berač je pritekel podprt z berglo s takšno hitrostjo, da je prehitel mnoge zdrave berače. Znašel sem se med iztegnjenimi dlanmi in bilo mi je hudo, da nisem mogel nikogar obdariti. Tudi če bi hotel, ne bi mogel seči v žep, tako so tiščali vame. Rešilo me je, ko sem našel prehod v že razredčenem prometu vozil.

Izza vogala priteguje pozornost mogočna rdeča zgradba podobna veliki trdnjavi. Slikovito stavbo, ki so jo zgradili leta 1892 v značilnem indijsko - saracejskem slogu, krase obokane okenske arkade, ob vogalih pa številni stolpi s čebulastimi kupolami, kar vse stopnjuje videz fantastičnega orjaškega gradu kakega velikega maharadže. V zgradbi je več med seboj povezanih stavb z arkadami in stolpiči, ki si jih deli upravna in civilna oblast. V kompleksu stavb delujeta vrhovno sodišče in pravna fakulteta. V osrednjem delu se dviga najvišji madraški stolp, petdeset metrov visok svetilnik, s katerega je navdušujoč razgled na širno mesto in bližnje pristanišče do več milj oddaljenega morskega obzorja.

Z rikšo sem se podal v obmorski predel prostrane obale Marina občudovat raznoliko arhitekturo zgradb, ki impresionirajo po svoji eksotični lepoti. Komaj je vozilo prešlo Napir most čez reko Cooun, sem že zagledal stolp z uro univerzitetne knjižnice. Izstopil sem ob številnih otroških igriščih ob obali reke, kjer so tekali in se igrali ljubki madraški otroci. Niti zmenili se niso za me.

KAJAK IN KANU

NA SVETOVNEM PRVENSTVU V BEOGRADU

LJUBEK IN JANIĆ ODLIČNA

Jugoslaviji sta skupno priborila vse štiri kolajne, od katerih dve zlati

BEOGRAD — Kanu in kajak sta zadnja leta športni panogi, ki prinašata jugoslovanskemu športu velike uspehe Naj pomislimo samo na olimpijsko zlato Ljubeka v Montrealu. Zato je bilo tudi na svetovnem prvenstvu v domačem Beogradu pričakovati nove uspehe. To se je tudi zgodilo, saj sta celo dva Jugoslovana stopila na najvišji podij. Ljubek je ponovil svoj uspeh iz Montreala in je osvojil zlato v enoklekem kanuju na 1000 metrov. 21-letni Milan Janić pa je nepričakovano slavil v kajaku na razdalji 1000 metrov. Poleg tega pa se je še uvrstil na drugo mesto v kajaku na 1000 metrov.

Matija Ljubek je takoj po zmagovitem nastopu v Montrealu izjavil, da mora osvojiti zlato še na svetovnem prvenstvu, če hoče dokazati, da je res najmočnejši. V soboto se mu je ponudila edinstvena priložnost, katero je brez pomislekov izkoristil. Tekmoval je na njemu dobro poznanih vodah vsakega jezera na Adi Ciganliji. Ljubekov največji nasprotnik je il Madžar Wichmann, nevaren pa je bil tudi Sovjet Antipov. Z izrednim finišem je Ljubek vse te nasprotnike sicer le za las premagal, pred svetom pa je dokazal, da njegov uspeh na olimpijskih igrah ni bil slučajen.

Janić je po zlatu na 10.000 metrov kmalu presenetil še na 1000 metrov. Tu pa je za celo sekundo podlegel vzhodnemu Nemcu Helmu, ki je na tej razdalji že osvojil prvo mesto v Montrealu. Vsekakor Janić predstavlja veliko presenečenje, saj je zaradi njegovih mladih let od njega pričakovati še vrsto uspehov v prihodnosti.

MOŠKI

KAJAK

1000 m: 1. Helm (NDR), 2. Janić (Jug.), 3. Truškin (SZ)
dvosed - 1000 m: 1. SZ, 2. Norveška, 3. Madžarska
štirised - 1000 m: 1. NDR, 2. Romunija, 3. Španija
500 m: 1. Diba (Rom.), 2. Parfinović (SZ), 3. Hempel (NDR)
dvosed - 500 m: 1. NDR, 2. Romunija, 3. SZ
štirised - 500 m: 1. NDR, 2. Španija, 3. Poljska
10.000 m: 1. Janić (Jug.), 2. Stepanenko (SZ), 3. Joos (Madž.)
dvosed - 10.000 m: 1. Madžarska, 2. Francija, 3. Romunija
štirised - 10.000 m: 1. SZ, 2. Poljska, 3. Romunija

KANU

enoklek - 500 m: 1. Ljubenov (Bolgarija), 2. Hajdu (Madž.), 3. Liminovič (SZ)
enoklek - 1000 m: 1. Ljubek (Jug.), 2. Wichmann (Madž.), 3. Patzaichin (Rom.)
dvoklek - 500 m: 1. Madžarska, 2. SZ, 3. Romunija
dvoklek - 1000 m: 1. Madžarska, 2. Romunija, 3. SZ
enoklek - 10.000 m: 1. Patzaichin (Rom.), 2. Wichmann (Madž.), 3. Ljubek (Jugoslavija)
dvoklek - 10.000 m: 1. Madžarska, 2. Romunija, 3. SZ

ŽENSKE

KAJAK

500 m: 1. Eberl (NDR), 2. Makarova (SZ), 3. Cozma (Rom.)
dvosed - 500 m: 1. NDR, 2. SZ, 3. Romunija
štirised - 500 m: 1. NDR, 2. Bolgarija, 3. Romunija

KOLAJNE

	Z	S	B
NDR	7	0	1
MADŽARSKA	4	3	2
SZ	2	5	5
ROMUNIJA	2	4	7
JUGOSLAVIJA	2	1	1
BOLGARIJA	1	1	0
ŠPANIJA	0	1	1
POLJSKA	0	1	1
NORVEŠKA	0	1	0
FRANCIJA	0	1	0

NOGOMET

V PRVEM KOLU 1. ZNJL

Napredak presenetil

V Beogradu je premagal Partizana - Visok poraz Olimpije v Tuzli - Groba igra na Kantridi - 20 zadetkov

V prvem kolu jugoslovanskega nogometnega prvenstva v 1. zvezni ligi so dosegli vrsto zanimivih in presenetljivih izidov, marsikatera ekipa pa bo morala že sedaj spremeniti prvenstvene cilje. Vse tekme so bile zelo borbene, nekatere pa celo zelo grobe, tako da je bilo tudi tokrat mnogo opominjenih in izključenih igralcev. Glede tega torej se, žal, jugoslovansko prvenstvo ni preveč spremenilo. Vseeno pa so bila skoraj vsa srečanja dokaj zanimiva, prvoligaški strelci so se že izkazali (20 zadetkov, poprečno 2 gola na tekmo), le v srečanju Vojvodina - Radnički sta se ekipi razšli brez gola.

Največje presenečenje kola je bilo seveda v Beogradu, kjer je prvak Partizan gladko izgubil z gostujočo ekipo Napredka, novinec v ligi. Napredak je s hitrimi protinapadi «kaznoval» predvsem neučinkovite napadalce Partizana, ki je kljub terenski premoči ostal praznih rok.

Derbi kola je bil na Kantridi na Reki, kjer so domačini premagali zagrebški Dinamo z 2:1. Igra se je odlikovala po hitrosti in, žal, tudi po grobosti, odločilni zadetek pa je padel v drugem polčasu po zaslugi odličnega Desnice.

V Sarajevu je bil mestni derbi med Sarajevom in Železničarjem. Zmaga je gladko pripadla Sarajevu, ki je povedel z goloma Pašića in Sušića.

Mnogo težja je bila zmaga Crvene zvezde, ki je kot vsako leto med favoriti za končno zmago, Beograjčani so strli odpor Budučnosti le 5 minut pred končnim žvižgom, po zaslugi Šestana.

Izdatni pa sta bili zmagi Veleža in Slobode. Igralci iz Mostarja so sicer na začetku igrali slabo, tako da je Borac prvi povedel. Marić in tovariši pa so ostro reagirali in nasuli gostom kopico zadetkov.

Še hujša kazen je doletela nogometaše Olimpije, ki so bili popolnoma nemočni pred napadi Slobode. Ljubljančani so odigrali popolnoma podrejeno vlogo, vratar domačinov pa ni bil sploh nikoli zaposlen. Igralci iz Tuzle so se tako razigrali in visoko zmagali z zadetki Jašarevića, Džafića in Kovačevića (2). Trener Elsner ima torej že mnogo problemov, saj je njegova ekipa razočarala v vseh elementih igre.

Osijek - Beograd, Zagreb - Hajduk in Vojvodina - Radnički so se končale brez zmagovalcev.

IZIDI 1. KOLA

Crvena zvezda - Budučnost	1:0
Rijeka - Dinamo	2:1
Osijek - Beograd	1:1
Sarajevo - Željezničar	2:0
Velež - Borac	4:1
Sloboda - Olimpija	4:0
Zagreb - Hajduk	1:1
Partizan - Napredak	0:3
Vojvodina - Radnički	0:0

Prisperajte za
DIJAŠKO MATICO

Brinj (Povir), Tabor (Lokev), Gaja in Zarja so bili udeleženci balinarskega turnirja v Bazovici

AVTOMOBILIZEM

VN AVSTRIJE

V DEŽJU ZMAGA R. PETERSONA

Zaradi naliva so morali dirko prekiniti - Andretti «out» že v prvem krogu

ZELTWEG — Na nedeljski dirki formule 1 za Veliko nagrado Avstrije je prepričljivo zmagal Šved Ronnie Peterson. Njegova zmaga ni presenetljiva, saj je pilot črnih lotusov dosegel najboljši čas med poskusnimi vožnjami, presenetljiv pa je način, kako je švedski as dosegel zmago na tej dirki polni preokretov in razburljivih presenečenj.

Dirkači niso prevozili niti polovice prvega kroga, ko je že prišlo do prvega presenečenja. Vodilni na lestvici svetovnega prvenstva, Američan Mario Andretti, je nerazumljivo zgrešil pri prehitevanju Reutemanna in njegova dirka se je bliskoma končala v guard railu. Na istem mestu se je nekaj krogov pozneje ustavil tudi Scheckterjev wolf, tako da sta bila takoj na začetku dva izmed favoritov že izven konkurence.

Vendar presenečenj še ni bilo konec. Na dirkalno stezo se je ulil močan dež, tako da je bil direktor prireditve prisiljen prekiniti dirko.

Veliko nagrado so nadaljevali šele čez kako uro, ko je prenehalo deževati. Proga pa je bila še vedno razmočena, zato so piloti prevozili prvi del nastavka dirke z avtomobili, ki so imeli pnevmatike primerne za dež. In tu se je začela prava loterija. Najprej je vodil nekaj časa Peterson, vendar se mu je iz ozadja hitro približeval Carlos Reutemann, ki je izkoriščal vso prednost radialnih pnevmatik michelin. Reutemann je prevzel vodstvo potem, ko je prehitel drugouvrščenega Laudo in potem, ko se je Peterson odločil za zamenjavo gum, kajti cestišče se je začelo polagoma sušiti. Ko se je tudi Lauda ustavil v boksih, da bi zamenjal gume, sta bila na čelu kar dva ferrarija, Reutemannov in Villenuevov. Vendar slavje v italijanskem taboru je kaj malo trajalo. Tudi Reutemann in Villenueve sta se morala ustaviti v boksih, tako da je njihovo sicer že solidno vodstvo hipoma splavalo po vodi. Tako se je Petersen spet prerinil do prvega mesta ter ga suvereno obdržal vse do konca.

Poleg teh številnih preokretov na čelu pa so dirko popestrili tudi dirkači, ki so vozili bolj v ozadju. Kar trikrat je zaradi mokrega cestišča zavozil s proge Francoz Didier Pironi, nič manj «sposoben» ni bil njegov rojak Patrick Tambay; dvakrat se je moral ustaviti tudi Italijan Riccardo Patrese. Na istem ovinku, kjer sta trčila v guard rail Andretti in Scheckter se je končala tudi dirka Avstralca Jonesa. Sam Reutemann je potem, ko ni bil več v vodstvu, kar dvakrat zgrešil šikano, tako da so ga komisarji diskvalificirali, enaka usoda pa je doletela tudi Angleža Dalyja. Predčasno so zaključili svojo dirko še Hunt, Ertl, Jabouille, Stuck.

Tudi svetovni prvak Niki Lauda ni imel sreče. Med zasledovanjem Petersona mu je ravno na ovinku pred ciljno ravnino počil eden izmed zadnjih amortizerjev in tudi on je bil prisiljen k odstopu.

Na nedeljski dirki je torej naredil korak naprej na lestvici svetovnega prvenstva le Andrettijev klubski tovariš Peterson. Švedski pilot sedaj zaostaja za Američanom le za 9 točk, kar pomeni, da je vprašanje, kdo bo letošnji svetovni prvak, še povsem odprto. Kljub temu pa je lahko Andretti brez skrbi, saj njegova pogodba z vodjo lotusov Colinom Chapmanom predvideva, da se daje v borbi za svetovni naslov prednost Andrettiju.

Vrstni red VN Avstrije:
1. Peterson (Šve. - lotus) 1.41'21''50 s poprečno hitrostjo 189,048 km/h
2. Depailler (Fr. - tyrrell)
3. Villenueve (Kan. - ferrari)
4. Fittipaldi (Braz. - copersucar)
5. Brambilla (It. - surtees)
6. Laffitte (Fr. - ligier)

Lestvica SP:

1. Andretti	54
2. Peterson	45
3. Depailler	32
4. Reutemann in Lauda	31
6. Watson	16

Na mednarodnem ženskem odbojkarskem turnirju v Mariboru in Murski Soboti je Jugoslavija premagala Italijo s 3:1 (15:4, 15:9, 10 proti 15, 15:7).

Jugoslovanke so se tako «maščevale» svojim nasprotnicam za poraz, ki so ga proti njim doživele na nedavnem mednarodnem turnirju v Viareggiu.

Na mednarodnem tekmovanju v smučarskih skokih na plastični skakalnici v Berchtesgadnu je Jugoslovan Norčič dosegel najdaljši skok dneva: 61,5 m. Kljub rekordnemu skoku pa se je uvrstil šele na 12. mesto. Zmagal je Schwarz iz ZRN.

KOLESARSTVO

NA NEDELJSKI DIRKI V VARIANU

Cerasari osvojil odlično 3. mesto

Adriin kolesar je bil glavni junak dirke - Verginella je moral odstopiti - Marušič in Ferluga sta privozila na cilj z glavnino

Cerasarijevo tretje mesto prav gotovo ni bilo v načrtih lonjerske Adrie na nedeljskem deželnem prvenstvu cikloamaterjev v Varianu pri Vidmu.

Na popolnoma ravni, 64 km dolgi progi, se je pričakovalo, da bodo prišli v ospredje sprinterji, vendar pa je med dirko nastal popolnoma drugačen položaj.

Ob izredno hudem nalivu in dokajšnjem mrazu je startalo le trideset od štiridesetih prijavljenih cikloamaterjev C in D kategorije. Na sporedu so bili štirje krogi po 16 kilometrov. Potem ko so prvi krog kolesarji prevozili skupaj, je v drugem prišlo do odločilnega pobega. Najprej je silovito potegnil član Adrie Cerasari, za njim pa so se podali takoj še Dean ter Enzo Della Rosa, Raccanello ter Verginella. Že je kazalo, da bo peterica vzdržala do konca in se sama predstavila na cilju, ko je nenadoma odpovedal «belomodri» Silvio Verginella, ki se je počutil slabo in je bil prisiljen zapustiti dirko. Z njegovim odstopom pa so padli v vodo vsi upi Adrie, da bi si zagotovila zmago, saj je bil prav Verginella najhitrejši med vsemi petimi ubežniki. Preostala četverica je tako s približno minuto naskoka nadaljevala dirko, medtem ko ni glavnini uspelo, da bi jo ujela, tudi zaradi tega, ker so kolesarji Adrie in Italcantierija nadzorovali potek tekmovanja, saj sta obe društvi imeli v ospredju svoja tekmovalca. Adria je imela v glavnini še dva elementa, in sicer Ferlugo in Marušiča, ki sta stalno vozila med prvimi in krila Cerasariju hrbet. Četverica se je medtem predstavila v zadnjem kilometru, ko je nenadoma sprintal Della Rosa, na katerega ni nihče računal v primeru sprinta, ki je presenetil velikega favorita Deana ter Ceraserija, za katerega pa se je vedelo, da je bil med vsemi štirimi najmanj primeren za sprintanje.

Vseeno pa je njegovo tretje mesto odlično in še premajhna nagrada za kolesarja, ki je bil vso dirko najprizadevnejši in ima največ zaslug, da je četverica sama prispela na cilj. S približno minuto zaostanka pa je na cilj prispel še preostali del kolesarjev, pred katerimi je v zadnjih kilometrih vozil z nekaj sekundami prednosti Ferluga, glavnina pa ga je ujela po zaslugi nekaterih tržaških kolesarjev, ki so se borili ne za zmago, pač pa le za «odlično» peto mesto... Tako sta se morala Marušič in Ferluga zadovoljiti s prihodom z glavnino. Čeprav je nedeljska dirka veljala za deželno prvenstvo, so se je udeležili tudi kolesarji iz Veneta, kar je dokaj spremenilo realno sliko moči v deželnem merilu.

1. Enzo Dalla Rosa (De Zen), ki je 64 km dolgo progo prevozil v 1.34'
2. Dean (Italcantieri)
3. Cerasari (Adria)

Ruzzier odstopil

V kategoriji cikloamaterjev A in B pa je nastopil na deželnem prvenstvu v Varianu tudi kolesar Adrie Fabio Ruzzier, ki pa je po zadovoljivem nastopu moral proti koncu dirke odstopiti zaradi padca na spolzkem cestišču, ko je pokvaril kolo in ni mogel več nadaljevati s tekmovanjem.

S. Čok trinajsti

Dobro pa se je še enkrat odrezal med juniorji Sandro Čok, ki je na izredno težki progi, pod močnim nalivom, zasedel trinajsto mesto v sprintu tridesetih kolesarjev iz naše dežele.

Dirka se je odvijala na krožni progi pri Vidmu, kjer je bila najtežja ovira za mlade tekmovalce vožnja preko vzpona Sedilis, koder so vozili trikrat. Čok se je tako spet dobro odrezal in dokazal, da lahko pride med najboljše deželne juniorje, če se le dobro pripravlja.

Danes pa bo nastopil v Sacilu, s startom ob 15. uri, na 130 km dolgi progi, ki je pretežno ravninskega značaja. Jutri pa bo verjetno nastopal spet v Vidmu na 83 km dolgi dirki, ki jo prireja klub Pontoni Tropic iz Variana.

R. Pečar

NOGOMET

V PRIJATELJSKI TEKMI

Pro Cervignano 1 Triestina 5

CERVIGNANO — V okviru priprav za bližnje prvenstvo C-1 lige je Triestina v nedeljo odigrala prijateljsko srečanje z ekipo Pro Cervignana.

Triestina je v primerjavi s srečanjem proti bazoviški Zarji pokazala že lep napredek, še posebno ker je bil tokrat nasprotnik nedvomno močnejši, saj nastopa Pro Cervignano v promocijskem prvenstvu. Domačini so bili boljši le v prvih minutah, ko so tudi povedli (v 8. min.), nato je pobudo prevzela Triestina, ki je v napadu, predvsem po zaslugi novega nakupa Quadrellija, popolnoma zadovoljila. Ker se tudi srednji napadalec Panozzo počasi uigrava, lahko že sedaj trdimo, da odhod «tandema» Mitri-Dri verjetno le ne bo tako boleč. Poleg tega ima trener Tagliavini tudi v napadu ustrezne menjave (Rossi, ki se je tudi tokrat odlično izkazal).

Mnogo težje je oceniti tržaško obrambo, ki niti tokrat ni igrala v popolni sestavi. Še vedno je poškodovan Cei, Lucchetta pa bo s treningi začel le prihodnji teden. Proti Pro Cervignanu je prvič oblekel tržaški dres «čistilec» Mascheroni, ki pa ni imel večjega dela, medtem ko je Prevedini igral solidno. Še vedno pa ostaja odprto vprašanje stoperja saj je Schiraldi vojak.

V drugem polčasu je Tagliavini poslal na igrišče vse razpoložljive igralce. Najbolj se je izkazal mladi Scarel (1960), ki je morda največji up tržaške ekipe, igralec, ki bi lahko ponovil briljantno kariero Mitrija.

Gole za Triestino pa so dosegli: Franca v 18. min., Panozzo v 32. min., Quadrelli v 40. min., Rossi v 49. min. in Scarel v 79. min.

IGRE COMMONWEALTHA

Kanadčanom največ kolajn

EDMONTON — Enajste igre Commonwealtha so se svečano končale v nedeljo popoldne s prijetno zaključno prireditvijo. Na igrah so nastopili tekmovalci kar iz 46 držav.

Kanadčani so prvič v zgodovini iger premagali po osvojenih kolajnah svoje tekmece Avstralce. Kanada je namreč osvojila 45 zlatih odličij, 31 srebrnih in 33 bronastih. Avstralce pa so zadnji dan prekosili še Angleži.

Po presenetljivem rezultatu maratone, kjer je favorit domačin Drayton podlegel 20-letnemu predstavniku Tanzanije Shanangi, je zadnji dan prinesel še eno veliko presenečenje. Svetovni rekorder na 1500 m Tanzanijec Filibert Bay je po ogorčeni borbi v finišu uspel osvojiti le drugo mesto. Premagal ga je Anglež Moorcroft z odličnim časom 3'35''48, kar je letošnji najboljši dosežek.

Angleži kaže, da bodo na evropskem prvenstvu v Pragi brez nasprotnikov, saj na tej razdalji že razpolagajo z odličnim Stevom Ovettom.

Dobre rezultate je še postavil Anglež Connor v troskoku, saj je skočil 17,21 metra.

KOLAJNE

	Z	S	B
1. Kanada	45	31	33
2. Anglija	27	28	32
3. Avstralija	24	33	27
4. Kenija	7	6	5
5. Nova Zelandija	5	6	5
6. Indija	5	4	6

KOŠARKA

ŽENSKI TURNIR V MILJAH

Slavje Američank

V finalu za prvo mesto so premagale Plastilegno iz Trevisa - Zagrebčanke tretje - Bušljeta je skupno dosegla 60 točk

V Miljah se je v nedeljo zaključil veliki mednarodni ženski turnir z zasluženim slavjem ameriške ekipe Athletes in Action iz Los Angelesa, ki je brez težav premagala najprej zagrebški Monting, v finalu za prvo mesto pa še italijanskega prvoligaša Plastilegno iz Trevisa.

V finalu za tretje mesto je Monting z dokajšnjo težavo odpravil ekipo SABA, ki je bila v bistvu tržaška reprezentanca.

Nedeljski finalni tekmi sta bili na dokaj zadovoljivi tehnični ravni.

Zagrebški Monting in SABA sta prikazala dopadljivo tekmo predvsem zaradi velike borbenosti. Gre omeniti, da so Zagrebčanke igrale z dokaj okrnjeno postavo, manjkalo je namreč kar pet standardnih košarkaric in da že zaradi tega niso bile glavne favoritinje na tem turnirju, kot je pisal lokalni tisk. Čeprav z zdesetkano postavo, jugoslovanske zastopnice so vseeno uspele ugnati tržaško reprezentanco, ki pa se je gostinjam vse do konca močno upirala. V zagrebških vrstah pa je zopet blestela Bušljeta, ki je dosegla kar 25 točk in je bila vseskozi nerešljiva uganka za Tržačanke.

Riccardi, Tracanelli in Vecchiet so bile v vrstah domačega moštva najboljše.

V drugem nedeljskem srečanju, v finalu za 1. mesto, je ekipa Athletes in Action brez težav premagala Plastilegno. Američanke so tudi v tej tekmi pokazale veliko tehnično in taktično znanje. Njihova igra se v več elementih približuje moškemu načinu igranja, in to pri vodenju, pri metih iz skoka, pri podajah.

Na trenutke so Američanke tudi presenetile nasprotnice z izrednim «pressingom», proti kateremu so bile varovanke slavne Pausicheve kot brez glave.

Skratka, Američanke so povsem zasluženo osvojile prvo mesto.

Turnir je na splošno dokaj uspel in posebna pohvala za to gre domačim prirediteljem, z «družino» Russignan na čelu.

Nagrajevanje je bilo izredno bogato, saj so pokale, plakete in druge nagrade dobile skoraj vse udeleženke te prireditve. Posebno nagrado pa je dobila Bušljeta, ki je bila najboljša strelka turnirja s 60 točkami.

Nedeljska izida:

FINALE ZA 1. MESTO

Athletes in Action — Plastilegno 102:69 (52:36)

ATHLETES IN ACTION LOS ANGELES: Booker 10 (2:2), Crump 2, Earnhart 8, Morales 4 (2:2), Dunnagan 12 (0:3), Nestor 14 (4:6), Street 4, Haugejorde 22 (2:3), Kimrey 6 (0:1), Frierson 20 (2:2), Sohovic.

PLASTILEGNO TREVISO: Montelatici 20 (2:5), Bonfine, Bontempi 13 (7:10), Mognon 2 (2:2), Smaniotto 4 (2:7), Mongiardino 9 (1:3), Miglioranza, Rupolo, Baruzzo 12 (2:8), Frisolini 3 (3:4), Sora, Bugatto 6.

SODNIKA: Cozzolino in Popazzi (oba iz Trsta).

ON: Athletes in Action 32, Plastilegno 23. PM: Athletes in Action 12:19, Plastilegno 19:39. PON: Kimrey (31).

FINALE ZA 3. MESTO

Monting — Pall. Saba 64:57 (33:31)

MONTING ZAGREB: Dabo 6, Barić, Mladenović, Kokeza 2, Bušljeta 25 (1:7), Mavrović 10, Besović 7 (1:3), Cvetković 11 (1:4), Milić 3 (1:2).

PALL. SABA TRST: Motta 2, Mari, Tracanelli 16 (2:6), Demarchi, Riccardi 19 (7:11), Marega 4, Beis 2 (0:1), Vecchiet 10 (2:4), Cassano, Petruzzi 4, Gridel, D'Amore.

SODNIKA: Cian in Spizzamiglio (oba iz Trsta).

ON: Monting 27, SABA 15. PM: Monting 4:16, SABA 11:22. PON: Kokeza (30), Bilić (33), Mavrović (40).

KONČNA LESTVICA

1. Athletes in Action Los Angeles
2. Plastilegno Treviso
3. Monting Zagreb
4. SABA Trst

B. Lakovič

ATLETIKA

NA 37. BALKANSKIH IGRAH V SOLUNU

Grki in Romunke na prvem mestu

Jugoslovani so se v moški konkurenci uvrstili na 4., v ženski pa na 3. mesto

Letošnje 37. balkanske atletske igre v Solunu so se zaključile z nekoliko nepričakovano zmago Grčije pri moških (moramo pa upoštevati, da niti Bolgari, niti Romuni niso nastopili s svojo najboljšo postavo) ter s pričakovanim uspehom Romunije pri ženskah. Jugoslavija je pri moških dosegla (kot ekipa) manj od pričakovanega, saj se je uvrstila šele na 4. mesto, pri dekletih pa je bilo doseženo 3. mesto že prej planirano.

SKUPNI LESTVICI

Moški
1. GRČIJA
2. BOLGARIJA
3. ROMUNIJA
4. JUGOSLAVIJA
5. TURČIJA
6. BOLGARIJA

Ženske
1. ROMUNIJA
2. BOLGARIJA
3. JUGOSLAVIJA
4. GRČIJA
5. TURČIJA
6. ALBANIJA

O Jugoslovanih lahko rečemo, da se kot ekipa niso izkazali, vendar pa imajo med svojimi posamezniki nekaj odličnih tekmovalcev, s katerimi lahko računajo na uvrstitev v finale tudi na bližnjem evropskem prvenstvu v Pragi.

Tu moramo omeniti izvrstnega Pisića v teku na 110 m z ovirami, nato Stekića, ki mu je s skokom preko 8 m le uspelo tudi letos premagati to «čarobno» mejo, 27-letnega Celjana Ukića, ki je presenetil z drugim mestom v maratonskem teku, izvrstno Lorencijevo, ki je poleg državnega rekorda v peteroboju postavila tudi nov državni rekord v teku na 800 m in mlado Prezljevo, ki je postavila nov slovenski rekord v skoku v višino (184 cm).

Zarič se je izkazal v obeh kratkih tekih, kjer je kar štirikrat izboljšal državni rekord. Zlato kolajno si je priboril tudi Srejović v troskoku in to z rezultatom (16,75 m), ki mu vsekakor obeta uvrstitev v finale tudi na evropskem prvenstvu. Z 2 cm daljšim skokom bi se celo uvrstil v seznam državnih rekorderjev. Prvo mesto si je priborila tudi štafeta 4x400 m, ki je tako vsaj nekoliko omilila neuspeh kratke štafete.

Med tistimi, ki so v zadnjem dnevu razočarali, je bil dolgoletni zmagovalec balkanskih iger v teku na 400 m Alebić, ki se je letos moral zadovoljiti le s 4 mestom.

PROTI FRANCIJI «UNDER 23»

Nepričakovano visoka zmaga mladih Italijanov

V Pizi je mlada italijanska atletska reprezentanca «under 23» z zmago nad Francijo presegla vsa pričakovanja. Premagala jo je namreč z izidom 270:162, torej z razliko kar 108 točk. Ta rezultat dobi še večjo vrednost za ljubitelje italijanske atletike, če povemo da je Francija pred kratkim nastopila tudi proti izredno močni ekipi ZRN, a so Nemci tedaj premagali le z 68 točkami naskoka.

Vse to dokazuje, da raste v italijanski atletiki izjemen tekmovalni naraščaj, ki že sedaj opozarja nase s svojimi odličnimi dosežki. O tem priča še en podatek iz tega srečanja. Francozi so namreč v vsem dvoboju slavili le eno samo zmago (daljina), v vseh ostalih disciplinah pa so prvo mesto osvojili Italijani (in v dveh disciplinah so se celo uvrstili na vsa prva tri mesta).

Med vidnejšimi rezultati mladih «azzurrov» moramo omeniti Bianchinijev met kladiva (73,44 m), ki ni le njegov osebni rekord (in predstavlja, seveda, tudi vozovnico za Prago), ampak tudi četrti najboljši italijanski rezultat vseh časov. Da ta met ni bil slučajen potrjuje dejstvo, da je Bianchini sicer res zagrešil v ostalih metih vrsto prestopov, vendar je kladivo v vseh metih poletelo okrog 73 m. Poleg njega je izstopal tudi D'Alisera v skoku s palico, ki je postavil zelo dober osebni rekord 5,25 cm.

Preskus mladih italijanskih atletov proti Franciji je torej vsestransko odlično uspel, saj je prinesel vrsto pozitivnih dosežkov in le malo razočaranj.

SPDT
razpisuje ob 200-letnici prvega vzpona na Triglav

fotografski natečaj

za amaterje na poljudno planinsko tematiko, katerega se lahko udeležijo zamejski Slovenci brez starostne omejitve za naslednje kategorije:
a) diapozitivi 24x36 mm
b) črno-bele slike 18x24 cm
c) barvne slike 13x18 cm

NOGOMET

Prvoligaši že uigrani

V soboto in nedeljo so italijanski prvoligaši odigrali vrsto srečanj v okviru priprav za bližnje prvenstvo.

IZIDI

Milan - Bolzano	3:0
Juventus - Juniorcasale	2:0
Roma - Spoleto	3:0
Bologna - Amiata	3:0
Napoli - Padova	5:2
Atalanta - Benacese	4:0
Avellino - Castel di Piano	6:0

KOŠARKA

Ameriška košarkarska ekipa San Francisca bo na svojem gostovanju v Sloveniji danes nastopila tudi v Celju. Za domačine bo tekma zelo težka, saj imajo odlični Amerikanci v svojih vrstah kar šest igralcev, ki so višji od dveh metrov.

Peterka Celja bo 26. t.m. gostila še eno odlično ekipo: v prijateljski tekmi se bo namreč pomerila z jugoslovansko državno reprezentanco, za katero bo igral tudi Čosič.

BALINANJE

Mednarodni turnir v Bazovici

Tabor Lokev zmagovalec

Gostje iz Slovenije so se uvrstili pred Gajo, Zarjo in Brinjem iz Povirja - Turnir zelo dobro uspel

V okviru športnega praznika ŠD Zarja je bil v soboto in nedeljo v Bazovici mednarodni balinarski turnir, ki so se ga udeležile štiri ekipe, in sicer: Tabor Lokev, Brinj Povir, Gaja Padriče in Gropade ter, seveda, domača Zarja.

Turnir je zelo uspel in v dveh dneh so se bile ogorčene borbe. Prvo mesto pa je zasluženo osvojilo moštvo Tabor Lokev, ki med drugim uvršča tudi Slavka Mevljo, ki je drugi najboljši balinarski igralec v Sloveniji in bo 9. septembra tudi nastopil na jugoslovanskem državnem prvenstvu, ki bo letos v Ljubljani.

Tekmovanje je potekalo po italijanskem sistemu, to se pravi vsak proti vsakemu, in še posebno zanimivo je bilo srečanje med končnim zmagovalcem Tabrom in padriško ter gropajsko Gajo. Tabor je namreč vodil že z 12:1, ko pa so zamejski balinarji poskrbeli za pravi podvig in tekmo osvojili s 13:12.

IZIDI

Tabor — Zarja	13:2
Gaja — Brinj	13:1
Gaja — Tabor	13:12
Tabor — Brinj	13:4
Brinj — Zarja	13:9
Zarja — Gaja	13:3

KONČNA LESTVICA

1. Tabor Lokev
2. Gaja Padriče in Gropada
3. Zarja Bazovica
4. Brinj Povir

Za najboljšega igralca turnirja so izbrali Rudija Marca. Sodnik turnirja je bil Aldo Franko.

Po tekmovanju je bilo nagrajevanje. Vse ekipe so dobile po en pokal, nakar so se v veselem vzdušju zadržale na skupnem kosilu.

Moštva so nastopila v naslednjih postavah.

TABOR LOKEV: Slavko Mevlja (k), Boris Ražem, Branko Svetina, Karlo Škibin.

GAJA PADRIČE IN GROPADA: Stojan (k), Miroslav, Josip in Alojz Žagar.

ZARJA BAZOVICA: Rudi Marc (k), Dario Rugelj, Dario Marc, Maks Križmančič, Boris Primožič.

BRINJ POVIR: Boris Dragin (k), Franko Kocjančič, Milan Kocjan, Oskar Škrlj, Herman Štok in Mirko Renčelj.

B. Lakovič

BOKS

V MUŠJI KATEGORIJI

Gonzales svetovni prvak

MARACAY (Venezuela) — Domači boksar Betulio Gonzales je postal novi svetovni prvak v mušji kategoriji, s tem da je po točkah v 15 krogih premagal Mehikanca Espadasa.

ŠAH

SP V BAGUIU

Danes na vrsti dvanajsta partija

Danes se bo z 12. partijo nadaljeval dvoboj za svetovno šahovsko prvenstvo v Baguiu med Korčnojem in Karpovom. Ta partija bi morala biti na sporedu že v soboto, a so jo na zahtevo Karpova prenesli.

Pravila dvoboja namreč določajo, da ima vsak izmed obeh nasprotnikov trikrat možnost zahtevati prenos partije, vendar mora vsaj pet ur pred začetkom igranja o tej zahtevi obvestiti sodnika.

Kaj je vzrok za odločitev Karpova je težko reči. Poluradno so sicer izjavili, da je svetovni prvak prehlajen. Precej bolj verjetno pa je, da se še ni opomogel po zadnjem porazu in se je želel dobro pripraviti na današnje nadaljevanje dvoboja, ko bo imel bele figure.

Vsekako je njegova poteza pametna, kajti izkazalo se je, da igra Korčnoj zelo prevejano. Svoje otvoritve stalno spreminja in tako ne dopušča nasprotniku, da bi pripravil učinkovito protiobrambo. Karpov je zato s svojimi sekundanti v tem premoru prav gotovo izkoristil čas za to, da bi pripravil svojemu nasprotniku primerno past.

Če mu bo to uspelo pa bomo videli danes, seveda, če se nasprotnika spet ne bosta sporazumela za že običajni remi.

KOŠARKA

TURNIR V POREČU

Američanom prvo mesto

V Poreču se je v soboto zvečer zaključil prvi od treh turnirjev za trofejo «Jamnička 78».

V tretjem kolu je zagrebška Cibona premagala splitsko Jugoplastiko s 97:90 (59:45) in je tako osvojila drugo mesto. Odlična ekipa vzhodnih vseučilišč ZDA pa je po predvidevanju odpravila poljsko reprezentanco s 117:100 in je tako osvojila prvo mesto.

KONČNA LESTVICA:
1. ECAC (ZDA)
2. Cibona Zagreb
3. Poljska
4. Jugoplastika Split

VESLANJE

V nedeljo bo v Trstu mednarodno veslaško tekmovanje, na katerem bodo nastopili tekmovalci iz šestih dežel.

Mladi slovenski veslači se na to prireditev v teh dneh pripravljajo v Koprskem zalivu.

Na mednarodnem mladinskem rokometnem turnirju v Svetozarevu je Jugoslavija premagala Romunijo s 24:18 in osvojila prvo mesto. 2. je bila Madžarska, 3. Romunija in 4. Bolgarija.

TOTIP

1. —	1. Erap	1
	2. Mastica	1
2. —	1. Nerofumo	1
	2. Narbad	2
3. —	1. Buggiano	1
	2. Alula	1
4. —	1. Tumbustu	2
	2. Killer	1
5. —	1. Falanza	1
	2. Granello	1
6. —	1. Illusione	2
	2. Taking Off	1

KVOTE
12 — 2.159.432 lir
11 — 96.800 lir
10 — 9.500 lir

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 57 23
Naročnina
Mesečno 2.900 lir — vnaprej plačano celotno 29.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 44.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3,00 din, ob nedeljah 3,50 din, za zasebnike mesečno 40,00, letno 400,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 55,00, letno 550,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 15. avgusta 1978

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 18.800 lir. Finančni 700, legalni 600, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

OB ARETACIJI UPRAVITELJEV OBČINE LIGNANO SABBIADORO

GRADBENA ŠPEKULACIJA RAZJEDA TURISTIČNO DEJAVNOST

Naj bo Lignano še vedno turistično središče, ali naj se spremeni v rezidenčno mesto? - KD se odločuje za drugo rešitev, interesi za to odločitev pa segajo marsikomu globoko v žep

Senčnik stane 2,500 lir dnevno; če hočeš še kabino, moraš doplačati 1,200 lir. Skupno 3.700 lir, več kot 100 tisoč lir na mesec. Brez kabine si lahko, saj si že pač kako pomagaš, brez senčnika na razbeljenem pesku in pod pripekajočim soncem pa nikakor ne.

Senčnik na posodo je ena redkih storitev, ki jih nudi turistom Lignano Sabbiadoro, turistično mestece, ki ga vsako poletje preplavi na desettisoče turistov, kraj kjer še pred tridesetimi leti ni bilo niti ene same hiše, le nekaj ribiških bark, ki so se jih posluževali ribiči v laguni.

To mestece je sedaj v središču pozornosti. Župan Emilio Zatti, demokristjan, in z njim štirje občinski upravitelji, trije demokristjani in en bivši komunist (kateremu pa partija letos ni hotela obnoviti izkaznice) so se znašli v zaporu. Obtožba: osebni interesi pri opravljanju uradnih poslov. To je že drugi demokristjanski župan iz Furlanije, ki mora v zapor pod zelo težko obtožbo. Natanko leto dni pred Zattijem, 7. avgusta lanskega leta, so aretirali župana občine Majano Girolama Bandero zaradi izsiljevanja v zvezi z obnovo potresnega področja.

Tukaj ne gre za izsiljevanje, ampak za zelo prefinjeno, obenem pa za dokaj enostavno operacijo. Zasebna nepremičninska družba iz Brescie je od zasebnice (sicer tudi potomke ene najbolj znanih «plemenitih» družin iz Veneta) Anny Andretta Bertellijeve kupila veliko zemljišče, 150 tisoč kvadratnih metrov v Lignanu med Ulicama Annia in Stadio. Gre za zemljišče, ki je bilo v regulacijskem načrtu označeno kot «zeleno področje», torej negradbeno in zato je bila tudi cena temu primerna: po 6.000 lir kvadratni meter: skupno 900 milijonov lir.

Nekaj mesecev po nakupu, ki je bil sklenjen le s predhodno pogodbo, a je Bertellijeva ni več mogla odpovedati, je občinski svet v Lignanu z varianto regulacijskega načrta štev. 13 spremenil področje iz zelenega v intenzivno zazidljivo: po 2,5 kubičnega metra za vsak kvadratni meter. Po tej spremembi, za katero je glasovalo 7 svetovalcev (vsi KD), proti 5 (KPI in PSI), ostali pa so zapustili dvorano, se je vrednost zemljišča podeseterila. Zasebno podjetje iz Brescie (šušlja se, da imajo pri tem podjetju prste vmes tudi občinski upravitelji) je zemljišča prodalo zasebnikom za mnogo višjo ceno in uradno je vsa zadeva izgledala kot ena sama kupoprodajna pogodba, med Bertellijevo in končnimi kupci. Tako je morala Bertellijeva plačati mnogo več davkov kot je prejela za vse zemljišče.

Ženska je seveda zadevo prijavila sodišču, vendar je pretor iz Latisane za šest mesecev vse spravil v predal. Škandal je izbruhnil šele sedaj, z aretacijo župana in ostalih. S tem se sedaj ukvarja videmski preiskovalni sodnik Baiti, kajti jasno je, da zadeva prerašča meje, ki jih zakonik postavlja pretorjevim pristojnostim.

To pa je samo ena plat medalje. Jasno je, da gre za grobo gradbeno špekulacijo in to na področju, kjer se stanovanja z razgledom na morje prodajajo po ceni 600 tisoč lir za kvadratni meter. Vrednost celotne operacije torej krepko presega 150 milijard lir. Mimo tega neizpodbitnega dejstva pa obstaja druga realnost, to je odločitev o bodočnosti Lignana. Ali naj ostane mesto turistični kraj z značilnimi turističnimi strukturami, ali pa naj se spremeni v rezidenčno poletno središče; to je osrednje politično vprašanje, ki ga mora rešiti občinska uprava. Demokristjani so se, kot kaže, odločili za rezidenčno mesto brez struktur, ki so prepotrebne za razvoj turizma. To je vsaj razvidno iz variante številka 13, ki jo jasno ocenjujejo tudi predstavniki krajevnih sekcij KPI in PSI v ugovoru, ki so ga vložili v občinskem svetu 5. aprila letos.

Gre za dolg ugovor, ki je v svojem vsebinsko bistvenem delu osnovan na urbanističnih standardih in ki pobija županove trditve s samimi ugotovitvami, ki jih vsebuje obrazložitev variante štev. 13. Varianta upošteva potrebe celotnega turističnega kraja, pri katerih ima za osnovo predvideno prostornino vseh poslopij v vsem Lignanu: 8.500.000 kubičnih metrov. Obrazložitev variante nato upošteva poprečni standard 100 kubičnih metrov za prebivalca: zmogljivost vseh struktur je torej 85.000 oseb, v kar je vključeno stalno prebivalstvo, prebivalci rezidenčnih blokov in turisti.

Ti podatki pa so povsem teoretični. Že pri prvotni sestavi regulacijskega načrta je bilo jasno razvidno, da vsaka oseba razpolaga le s 70 kubičnimi metri pokrite površine. Če pa upoštevamo podatke avtonomne turistične in letoviščarske ustanove iz Lignana ugotovimo, da je ta ustanova inkasirala pristojbine na 91.162 ležišč, kar pomeni, da je vsaka oseba razpolagala le s 54 kubičnimi metri pokrite površine. Če k temu dodamo, da verjetno marsikdo ni prijavil vseh gostov, da se izogne davščinam, nam postane jasno, da je zmogljivost dejansko še večja.

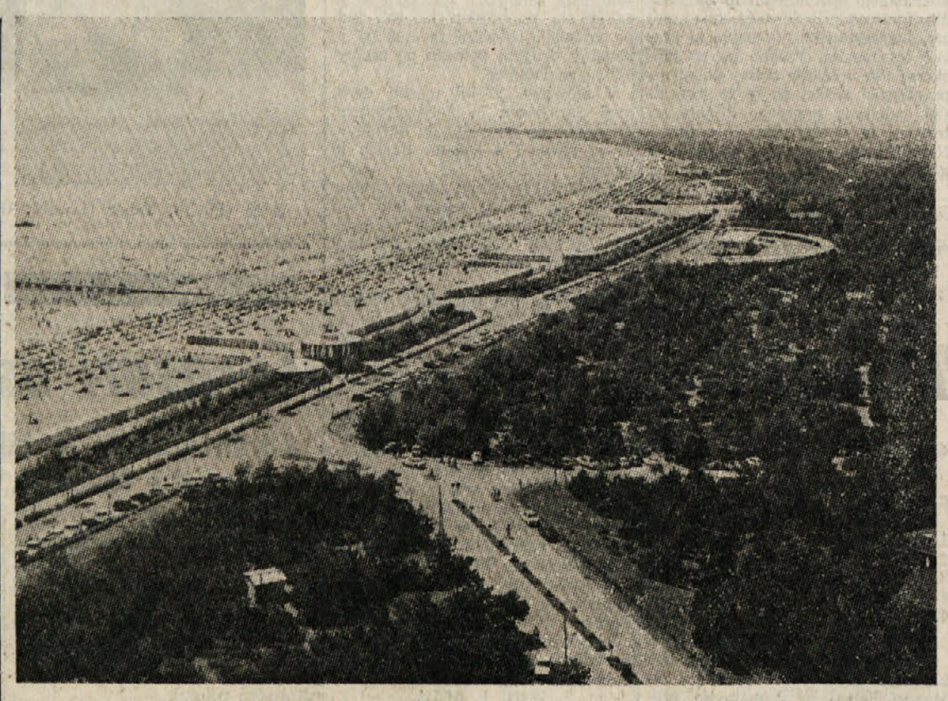

Na osnovi variante štev. 13 bi bila torej pri prostornini 8.500.000 kubičnih metrov zmogljivost 157 000 oseb in ne 85.000, kot trdijo projektanti.

Še bolj kritično je stanje, če upoštevamo, da razpolaga Lignano skupno le s 375.000 kvadratnimi metri uporabne plaže. Minimalni indeks bi moral biti 5 kvadratnih metrov plaže za kopalca. Že ta indeks je zelo majhen, vendar upošteva dejstvo, da niso nikoli vsi prebivalci istočasno na plaži in da nekateri hoteli in zasebne hiše razpolagajo z bazenom. To za Lignano velja v zelo majhni meri, oziroma bi veljalo, če bi področje variante štev. 13 res namenili družbenim dejavnostim. Tako pa, po poprečnih izračunih na osnovi variante štev. 13 vsaka oseba razpolaga z 2,3 kv. metra plaže, in to, če ne upoštevamo dejstva, da zlasti ob nedeljah prihajajo v Lignano kolone kopalcev iz vse Furlanije, ki jih seveda ni mogoče vključiti v globalni seštevek 157.000 oseb, ampak jih je treba tej številki prišteti. Poprečje bi bilo torej morda še nižje od 2 kvadratnih metrov na osebo, še zlasti če pomislimo, da razne strukture (kabine, bari, izposojevalnice čolnov in sončnikov itd.) že zasedejo del plaže.

To so torej ugovori komunistov in socialistov. Ti ugovori so seveda osnovani na bistveni politični trditvi: Lignano mora biti turistični in ne rezidenčni kraj. V zadnjih letih pa, žal, število turistov, zlasti tujih, stalno upada. Urbanizacija je pohrustala že dva velika kampinga in sedaj grozi še tretjemu. Hoteli se počasi spreminjajo v «residence» in vse to pomeni, da v mestu propada terciarna, tipično turistična dejavnost.

Jasno je, da urbanizacija, ki jo predvideva varianta štev. 13, še pospešuje razvoj rezidenčne dejavnosti na škodo tujega turizma, ki je znatno donosnejši. Če se je občinski svet, oziroma krajevna KD odločila za tako rešitev, nedvomno pomeni, da razlogi segajo globlje, po mnenju sodnika celo globoko v žep občinskim upraviteljem. Župan Ratti, eden najbogatejših domačinov (35 milijonov prijavljenega letnega dohodka) sicer zanika. «Nič nimam pri vsem tem,» pravi, vendar kaže, da so bili njegovi najožji sodelavci tesno povezani s strojem špekulacije. Že v prihodnjih dneh, ko bo sodnik odločal o zahtevi po izpustitvi na začasno svobodo, bo verjetno marsikaj jasno. Do končne razjasnitve pa bo treba, po stari italijanski nadavi, še dolgo počakati.

BOJAN BREZIGAR

V VODNJANU PRI PULJU

«Praznik bumbarjev» v znamenju obujanja folklornih tradicij

V kulturnem programu nastopila tudi tržaška folklorna skupina «Stu ledi»

PULJ — V Vodnjanu pri Pulju so letos že dvanajstič zapored priredili ljudsko veselico, katere glavni pobudnik je domača turistična ustanova. Že sam naziv, pravijo ji namreč «bumbarski praznik» (festa dei bumbari), nam pove, da med njene glavne namene prav gotovo sodi obujanje starih šegavih navad, ki se počasi, vendar postopoma, izgubljajo.

Tudi kulturni program so osnovali v duhu ohranjevanja, oziroma spoznavanja starih običajev, tokrat sicer s področja folklorne tradicije. Številnemu občinstvu so tako prikazali domačo folklorno zapuščino: pesmi in plese, ki jih še sedaj goji italijanska narodna skupnost v Vodnjanu ter tiste, ki so last hrvaškega prebivalstva Istre. Tako «manfrino» in «furlano», ki ju že od nekdaj plešejo tudi v Istri, kot tipični «balun», sta predstavili mladinski skupini domačih ansamblov.

Kot predstavniki Slovencev iz Italije je na vodnjanski veselici nastopila tržaška folklorna skupina «Stu ledi», ki je tako vrnila obisk italijanskemu folklornemu ansamblu iz Vodnjana, ki se je že večkrat udeležil raznih prireditev v tržaški okolici. Poleg spleta tržaških plesov in pesmi je skupina prikazala še izbor belokranjskih narodnih motivov ter štajerske pustne in šaljive plese.

S plesi iz raznih pokrajin, tokrat se je sicer izbor razširil na južne predele Jugoslavije, je nastopila tudi skupina «Karlo Rojc» iz Banja luke. Poleg lastnih, bosanskih plesov, je mnogoštevilna skupina predstavila še plese iz Posavine ter Baranja ter izbor hitrih šopskih plesov.

Izključno lastno folklorno tradicijo pa je prikazala skupina «Mladost» iz kraja Bizovac pri Osijeku. V zelo bogatih ter izredno neobičajnih nošah, kar sicer velja predvsem za ženska oblačila in pričeske, je predstavila vrsto pesmi in plesov, ki jih poznajo na razmeroma ozkem področju — v petih ali šestih večjih vaseh —, čeprav so bili med njimi tudi taki motivi, ki jih poznajo tudi drugje (npr. v Beli krajini), vendar jih plešejo na popolnoma svojstven način.

Nastopu folklornih skupin, ki se je v soboto zavleklo pozno v noč, je prisotvovalo veliko število gledalcev, ki jih je precej raznolik in pester spored v glavnem zadovoljil.

Več smeha in dobre volje pa je seveda izzval sobotni popoldanski del prireditve, med katerim so se v starih, šaljivih igrah pomerila številna «moštva». Povsod so zmago odnesli domačini: tako v vlečenju z vrvjo kot v jezdenju na malih istrskih oslih so letos Vodnjančani nepremagljivi. Za nameček pa se je domačinu sreča nasmehnila še v loteriji, ki je sicer zmagovalcu namesto značilnejšega domačega oslića namenila sodobnejši «fićo» ali uradno «zastavo 750». (bp)

DANES IN JUTRI

Vremenoslovci predvidevajo lepo vreme

RIM — Kljub dežju prejšnjih dni, predvidevajo vremenoslovci za danes in jutri lepo vreme. Ni znano, ali je to propagandna reklama za letoviščarske kraje ali pa res znanstveno utemeljena ugotovitev. Dejstvo pa je, da bo tudi letos kljub muhastemu vremenu obično veliko število Italijanov preživelo veliki šmaren v raznih počitniških središčih, tako na morju kot v gorah.

Na srečo niso v teh dneh, kljub gostemu prometu, zabeležili veliko prometnih nesreč, tudi zato, ker je notranje ministrstvo mobiliziralo vse razpoložljive sile cestne policije. Posebno gostega prometa pa ni bilo v teh dneh na raznih mejnih prehodih, razen v soboto pri Kokovem, ko se je veliko število Italijanov odpravilo v Zeltweg na mednarodno avtomobilsko dirko.

PAM PAM železnina
STROJI — TEHNIČNI ARTIKLI
import-export
za industrijo, kmetijstvo in za dom
TRST (Industrijska cona) D.O.M.J.O. 172 - Tel. 824 979

AVDITORIJ PORTOROŽ
Tel. 73571 — 73090
POLETNE PRIREDITVE '78
Predstava ob 20.30 po krajevnem času
DANES, 15. avgusta
Večer ciganskih melodij v Avditoriju
Vstopnice v prodaji pri blagajni Avditorija. Rezervacije tel. (066) 73571 in 73090.

GS
28. mednarodni gorenjski sejem
v kranju, 11.- 21. avgusta '78
ugodni nakupi blaga široke potrošnje — sejemski popusti — ugodni nakupi domače in tuje kmetijske mehanizacije — vse za gradnjo — popoldanske prireditve — folklorni nastopi — pester večerni zabavni program

na cesti
predvideti nepredvidljivo
reši življenje

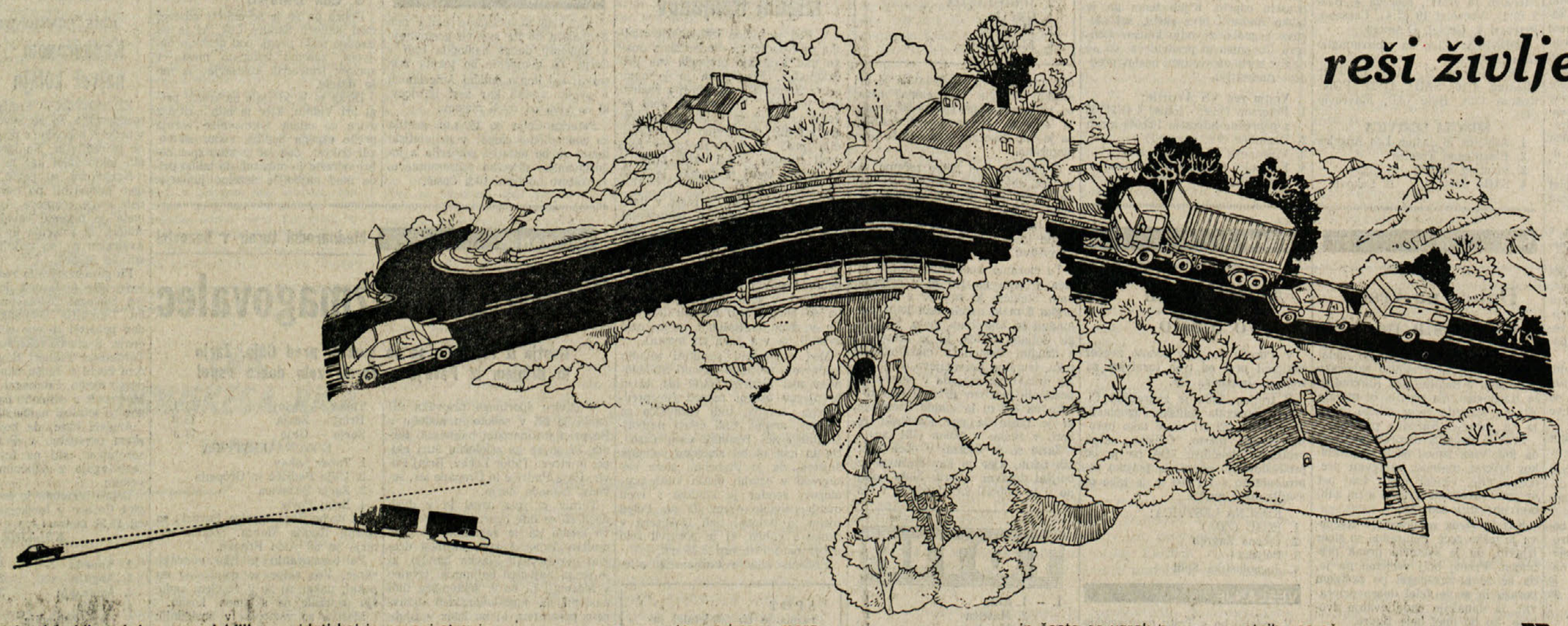

Pogosto cestna izboklina skriva nepredvidljivo
Zamisli si primer: na oni strani cestne izbokline stoji pokvarjen tovornjak. Avtomobil, ki prihaja iz iste smeri, bo, ko bo vozil mimo njega, nujno zavozil na nasprotni cestni pas. V tem pa privozi z veliko brzino po svojem cestnem pasu vozilo, katerega voznik ne more videti kaj je na oni strani cestne izbokline, dokler ne pripelje do vrha vzpona. In tu nastaja nevarnost čelnega trčenja.

Kako nam je ravnati?
Previden avtomobilist predvideva tudi možnosti, ki niso pogostne, kakršne smo pravkar opisali.
V tem primeru mora:
— privoziti na vrh vzpona z varnostno brzino;
— biti pripravljen, da se po potrebi umakne na sam rob cestišča;
— biti pripravljen na zaviranje.

Varna vožnja
Nepredvidljivih možnosti je veliko in često so vzrok hudih prometnih nesreč. Varno voziti pa pomeni voziti premišljeno ter z intuicijo. Domišljija pomaga predvsem predvidevati izjemna stanja, ki (kot v tem primeru) nastanejo tudi zaradi konfiguracije terena ali kraja.

Na cesti je treba predvideti tudi nepredvidljivo.

MINISTERO LAVORI PUBBLICI
Campagna Sicurezza Stradale
MINISTRSTVO ZA JAVNA DELA
Kampanja za varnost na cestah